

Pályamű

**a Fővárosi Törvényszék Polgári Kollégiuma
kollégiumvezetői tisztségére
a 316.E/2021. (XI.25.) OBHE határozattal kiírt
pályázathoz**

dr. Németh Andrea

BEVEZETÉS

1. Személyes motivációk

Az egyetem elvégzése óta szinte a kezdetektől a bírósági szervezetben dolgozom. A Pesti Központi Kerületi Bíróság fogalmazójaként indulva jártam végig lépcsőről-lépésre mindazon lépcsőfokokat, amelyek a titkári, kerületi bírósági bírói, majd törvényszéki bírói beosztásokon át vezettek. Fővárosi törvényszéki bíróként ért az a megtisztelő feladat, hogy igazgatási feladatok ellátására is megbízást kaptam, először a Polgári Kollégium Elsőfokú Csoportjában lettem csoportvezető-helyettes, csoportvezető, majd jelenleg kollégiumvezető-helyettes.

Az eddigi igazgatási vezetőként és bíróként végzett munkám során több olyan hatás ért, amelyek a kollégiumvezetői tisztség megpályázásra sarkalltak. Ezek közül az alábbiakat kívánom kiemelni.

Elsősorban említendő a kollégium vezetői, bírái, igazságügyi alkalmazottai részéről felém megvalósuló töretlen bizalom, amellyel eddigi vezetői pályázataimat támogatták, vezetői munkámat segítették. Ez nagy megtiszteltetés és ösztönző erő munkám folytatásához.

Másodsorban hatalmas és nagyon szép szakmai feladatnak tartom a Fővárosi Törvényszék Polgári Kollégiumának irányítását, amely a létszámát és az ügyek számát tekintve az ország legnagyobb polgári kollégiuma. A kollégium méretéből és ügyforgalmából adódóan jelentős súlyt képvisel abban, hogy az ügyfelekben és általában a közvéleményben milyen kép alakul ki a bíróságokról, milyen a kialakult ítélkezési gyakorlat, ezért kiemelkedően fontos a szakmaiság előtérbe helyezése és az ítélkezés minél magasabb színvonalának biztosítása. Ezen kihívásnak való megfelelés szintén nagyon motiváló számomra.

Végül, de nem utolsósorban vezetői munkám alatt, az elmúlt években indultak meg átütő mértékben azok a kedvező tendenciák a Polgári Kollégiumban végzett ítélkezési tevékenység mennyiségi és minőségi mutatóit illetően, amely a kollégium közös munkájának eredménye. Ezt a már megkezdett irányban és lendülettel mindenképpen folytatni kell, amely szintén ösztönzőleg hat rám.

2. A pályamű alapjai és tartalma

A kollégiumvezetői tisztség betöltésére kiírt pályázatról szóló 316.E/2021. (XI.25.) OBHE határozat szerint a pályaműnek tartalmaznia kell a kollégium működésével kapcsolatos hosszú távú terveket és azok megvalósításának ütemezését.

Terveimet a kollégiumvezetőre vonatkozó jogszabályok és egyéb jogi szabályozók által szabott keretek között határoztam meg, amelynek során figyelembe vettem – azok külön ismertetése nélkül – az OBH elnöke által meghatározott stratégiai célokat és a Fővárosi Törvényszék elnökének a törvényszék működésére vonatkozó terveit. A kollégiumvezető jogkörére és feladataira vonatkozó szabályozók közül kiemelem a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.), a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatról szóló 6/2015. (XI.30.) OBH utasítás (a továbbiakban: Igazgatási Szabályzat), a Fővárosi Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzata (a továbbiakban: SZMSZ) és a Fővárosi Törvényszék Polgári Kollégiumának Ügyrendje (a továbbiakban: Ügyrend) szabályait.

A Bszi. 118. § (1) bekezdés c) pontja szerint a kollégiumvezető bírósági vezetőnek minősül, és a 118. § (2)-(3) bekezdései szerint a bírósági vezető feladata a bírósági szervezeti egység vezetése, és felel a bírósági szervezeti egység jogszabályoknak, az OBH elnöke által kiadott szabályzatoknak és határozatoknak megfelelő hatékony működéséért. A 124. § (1) bekezdése szerint a kollégiumvezető szervezi a kollégium munkáját, évente beszámol a kollégiumnak a pályaművében szereplő tervek megvalósulásáról és a kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről, valamint ellátja a jogszabály, az OBH elnökének szabályzata vagy határozata, továbbá a bíróság szervezeti és működési szabályzata szerint hatáskörébe utalt igazgatási feladatokat. Az SZMSZ 10.1. és 10.2. pontjai részletesen meghatározzák a kollégiumvezető feladatait, amelyeket az Ügyrend tovább részletez és tisztázza a kollégiumvezető-helyettesek és a csoportvezető, illetve csoportvezető-helyettesek feladatait is.

A fent említett normatív rendelkezések tartalma szerint a kollégiumvezető feladatai rendkívül összetettek és szerteágazók. Így jelen pályamű természetesen nem terjedhet ki a feladatok valamennyi elemére. Ezért pályaművemben – súlyozva az egyes feladatok között – elsősorban a Polgári Kollégium előtt álló kihívásokkal érintett területeken szeretném a kollégium működésével kapcsolatos terveimet bemutatni.

A pályaműben mindenképp először szeretném ismertetni a Fővárosi Törvényszék Polgári Kollégiuma jelenlegi helyzetét, sajátosságait, létszámhelyzetének alakulását. Ezt követően az ítélkezésre vonatkozó statisztikai adatokat elemzem olyan szempontok szerint, amelyek a terveim meghatározásában szerepet játszanak: ügyforgalom, bírói munkateher, az ítélkezés megalapozottsága és időszerűsége. Ennek során az utolsó öt év adatait mutatom be, mert ezen időszak már alkalmas arra, hogy a polgári ítélkezésben uralkodó tendenciákat is megfelelően szemléltesse.

Végül az egyes bemutatott témakörhöz, szempontokhoz kapcsolódóan külön fejtem ki a kollégium működésével kapcsolatos terveimet és azok megvalósításának ütemezését.

A KOLLÉGIUM JELENLEGI HELYZETÉNEK BEMUTATÁSA

1. A Fővárosi Törvényszék Polgári Kollégiumának alapvető jellemzői és létszámhelyzete

A Fővárosi Törvényszék egyedülálló helyzetben van az ország többi törvényszékéhez képest, mert a legnagyobb törvényszékként nemcsak kiemelkedően magas bírói létszám és ügyforgalom jellemzi, hanem a tárgyakat tekintve legnagyobb súlyú és legjelentősebb közérdeklődésre számot tartó ügyek összpontosulnak itt. Csak a polgári ügyeket tekintve ugyanez a megállapítás igaz, így a Fővárosi Törvényszék Polgári Kollégiumának hangsúlyos szerep jut a joggyakorlat fejlesztésében és a bíróságok közvélemény előtti megjelenítésében.

A Polgári Kollégium létszámhelyzetét illetően megállapítható, hogy a kollégium engedélyezett létszáma összesen 235 fő, amelyből 114 bíró és 121 igazságügyi alkalmazott. A tényleges létszám ehhez képest 106 bíró és 115 igazságügyi alkalmazott. Összesen 4 bíró és 7 igazságügyi alkalmazott van tartósan távol gyermekvállalás miatt. Az igazságügyi alkalmazotti létszámból 10 bírósági titkár, 7 fogalmazó, 15 bírósági ügyintéző és 89 középfokú végzettségű tisztviselő (írnok) van.

A kollégium működőképessége ezen nagy létszámmal tekintettel magasfokú szervezettséget kíván, ennek megfelelően az Ügyrend szabályai értelmében az elsőfokú és a másodfokú ügyszak igazgatása lényegében elkülönül. A kollégiumvezető munkáját két kollégiumvezető-helyettes segíti, akik a szakmai feladataikon túl személyükben elkülönülten végzik az elsőfokú, illetve a másodfokú ügyszak igazgatási teendőit. A törvényszéki elsőfokú ügyek specialitásai, kiemelt nehézsége és az elsőfokú bírák nagy száma miatt az elsőfok szakmai és igazgatási vezetésében – különösen a napi feladatok elvégzésében – egy csoportvezető és két csoportvezető-helyettes is részt vesz.

Az Elsőfokú Csoportban jelenleg ténylegesen 34 bíró végez ítélezési tevékenységet, ebből 1 bíró kerületi bíróságról kirendelt bíró. 3 bíró van tartósan távol, további 4 bíró pedig a Fővárosi Ítéltáblára kirendelten ítélezik. Az elsőfokú bírák közül 5 bíró igazgatási feladataira tekintettel nem teljes bíróként tárgyalja ügyeit. Jelenleg 5 bírói álláshely nincs betöltve.

A másodfokú ügyszakban 20 bírói tanács ítélezik, amelyből 2 kizárólag nemperes ügyeket intéz. A családjogi ügyeket tárgyaló 2 tanács négy fős, a vagyoni jogi ügyeket tárgyaló tanácsok három fővel működnek. Jelenleg 4 tanácsban ítélezik kerületi bíróságról kirendelt bíró, és 1 bíró van tartósan távol. A másodfokú ügyszakban 5 betöltetlen bírói álláshely van.

A kollégium bírósági titkári létszáma 10 fő, 1 bírósági titkár kirendeléssel működik a kollégiumban. A bírósági titkárok kizárólag az elsőfokú peres és nemperes ügyek intézésében vesznek részt, többen a végrehajtási ügyek és általános meghatalmazás bejegyzése iránti kérelmek intézésében önálló referátát visznek.

A bírósági ügyintézők száma jelenleg 12 fő, további 2 ügyintéző van tartósan távol, 1 ügyintéző pedig másik szervezeti egységhez kirendelten végzi munkáját. Az ügyintézők nagyobb részben az elsőfokú peres ügyek intézésébe segítenek be bírói tanácsok mellé beosztva, emellett a határozatok anonimizálási feladatainak elvégzésével ügyszakonként külön erre kijelölt bírósági ügyintézők foglalkoznak.

Minden elsőfokú bíró és másodfokú tanács mellett tisztviselő (írnok) dolgozik, a tisztviselők beosztása és igazgatásuk ügyszakok szerint szintén elkülönül.

A kollégiumban két kezelőiroda működik. Az Elsőfokú Kezelőirodán 13 tisztviselő (írnok) dolgozik, amelyből 2 vezető, a Másodfokú Kezelőiroda összesen 6 fővel és 1 vezetővel működik.

A kollégiumvezetés melletti titkárságon jelenleg összesen 4 tisztviselő segíti a munkát.

A létszámhelyzet bemutatásakor pár szót ejteni kell a járásbírósági (kerületi) szinten civilisztikai ügyszakban ítélkező bírák létszámhelyzetéről is. A Fővárosi Törvényszék illetékességi területén 6 kerületi bíróság működik, és ott igen változó létszámban ítélkeznek polgári-gazdasági ügyszakos bírák. A két szélsőséget említve: ide tartozik a 4 csoportra tagolt és közel 100 civilisztikai ügyszakos bírót foglalkoztató Pesti Központi Kerületi Bíróság, valamint a jelenleg 10 civilisztikai ügyszakos bíróval működő Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság. Általánosságban elmondható, hogy a bíróságok szervezeti felépítéséből és létszámából adódóan a kerületi bíróságokon ítélkező polgári ügyszakos bírákkal a kollégiumvezető kapcsolata csak közvetett lehet, hiszen a bírák a kerületi bíróságokon csoport(ok)ba tagozódnak, így a közvetlen szakmai és igazgatási vezetői feladatok ellátását csoportvezetők – néhol csoportvezető-helyettesek – és szakági elnökhelyettesek végzik. A kialakult gyakorlat szerint a kollégiumvezető a kerületi elnökökkel, szakági elnökhelyettesekkel vagy csoportvezetőkkel tartja közvetlenül a kapcsolatot, amelynek során elsősorban a szakmai munka, a jogegység biztosítása a cél.

2. A Polgári Kollégium ügyforgalmi jellemzői

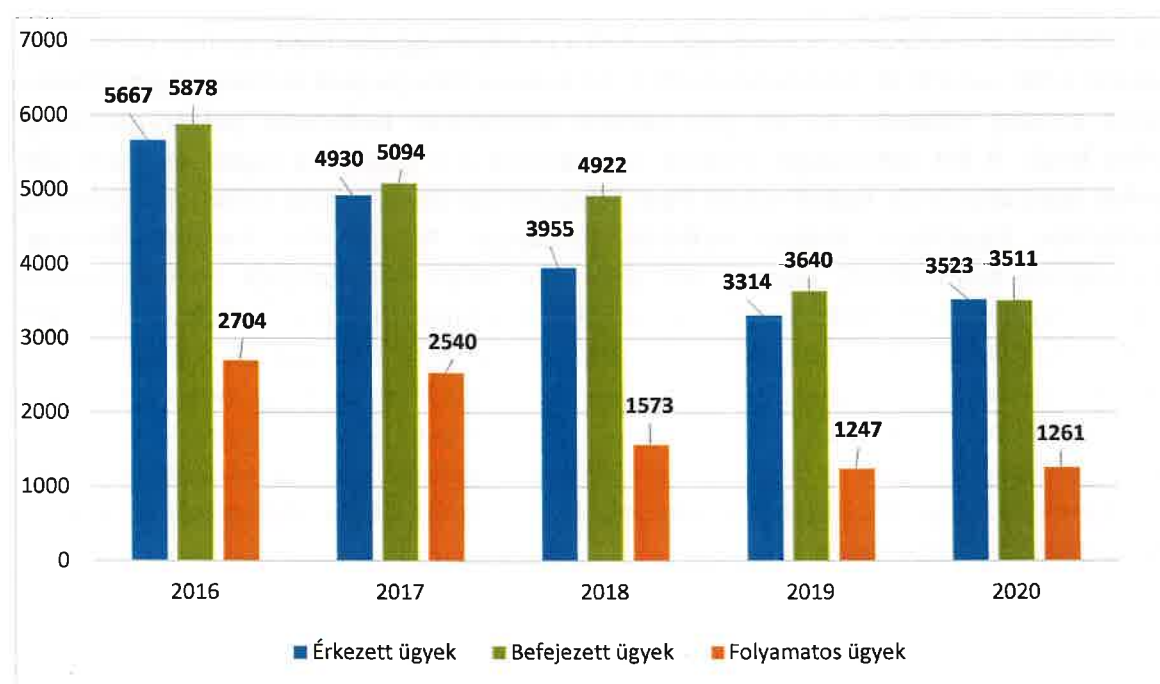
A Fővárosi Törvényszék Polgári Kollégiumának ügyforgalmában az elmúlt években jelentős változások következtek be. Elöljáróban kiemelendő, hogy egyrészt a folyamatban lévő ügyek számának nagymértékű csökkenése, másrészt a hosszabb pertartamú ügyek számának és arányának jelentős csökkenése volt tapasztalható.

Az ügyforgalmi adatok tendenciái a kollégium két ügyszakának adatai alapján az alábbiakban foglalhatók össze.

a) Az elsőfokú törvényszéki ügyek mennyiségi jellemzői

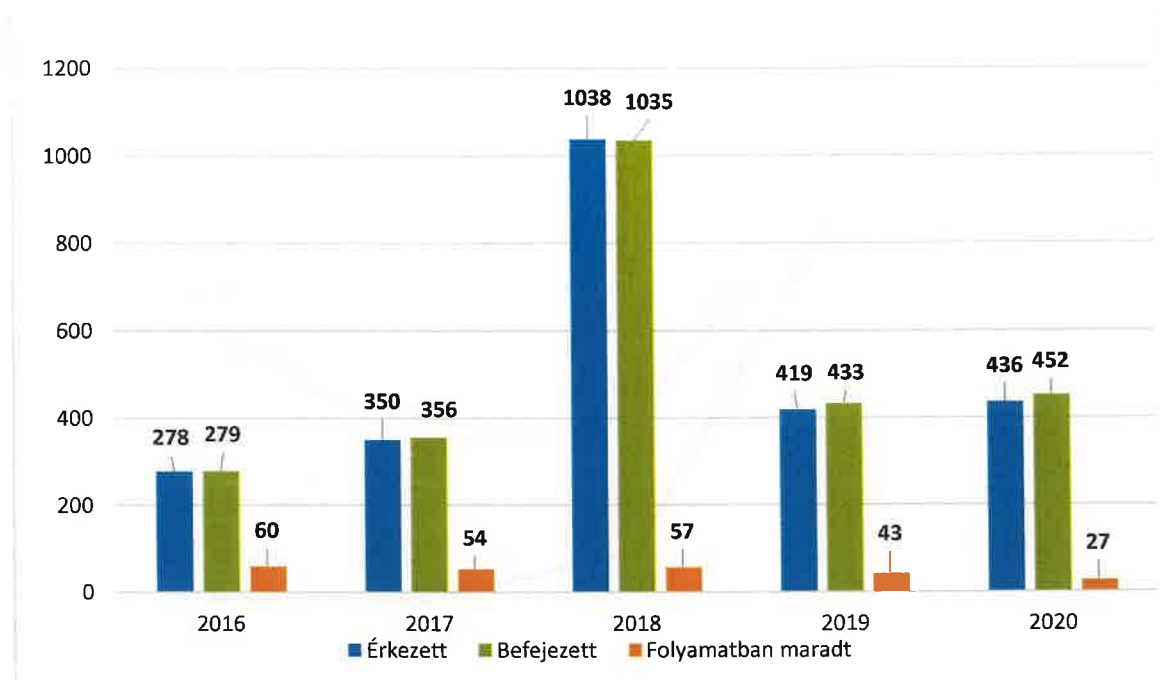
A Fővárosi Törvényszék Polgári Kollégiumának Elsőfokú Csoportja már a 2010-es évek elején is hosszú idő óta a legnagyobb bírói munkateherrel működő szervezeti egység volt, amelyben a folyamatban lévő ügyek nagy száma és az ügyek hosszú pertartama folyamatos kihívások elé állította a mindenkorai igazgatási vezetést. Először 2017. évben következett be a folyamatban lévő ügyek számában olyan jelentősebb mértékű csökkenés, amely utána évről-évre folytatódva 2018-ban már oda vezetett, hogy a bírák egyéni munkaterhe normalizálódott, és a csoport azóta kiegyensúlyozottabban működhet.

Az érkezett, befejezett és folyamatban maradt peres ügyek tendenciát szemlélteti a következő diagram.

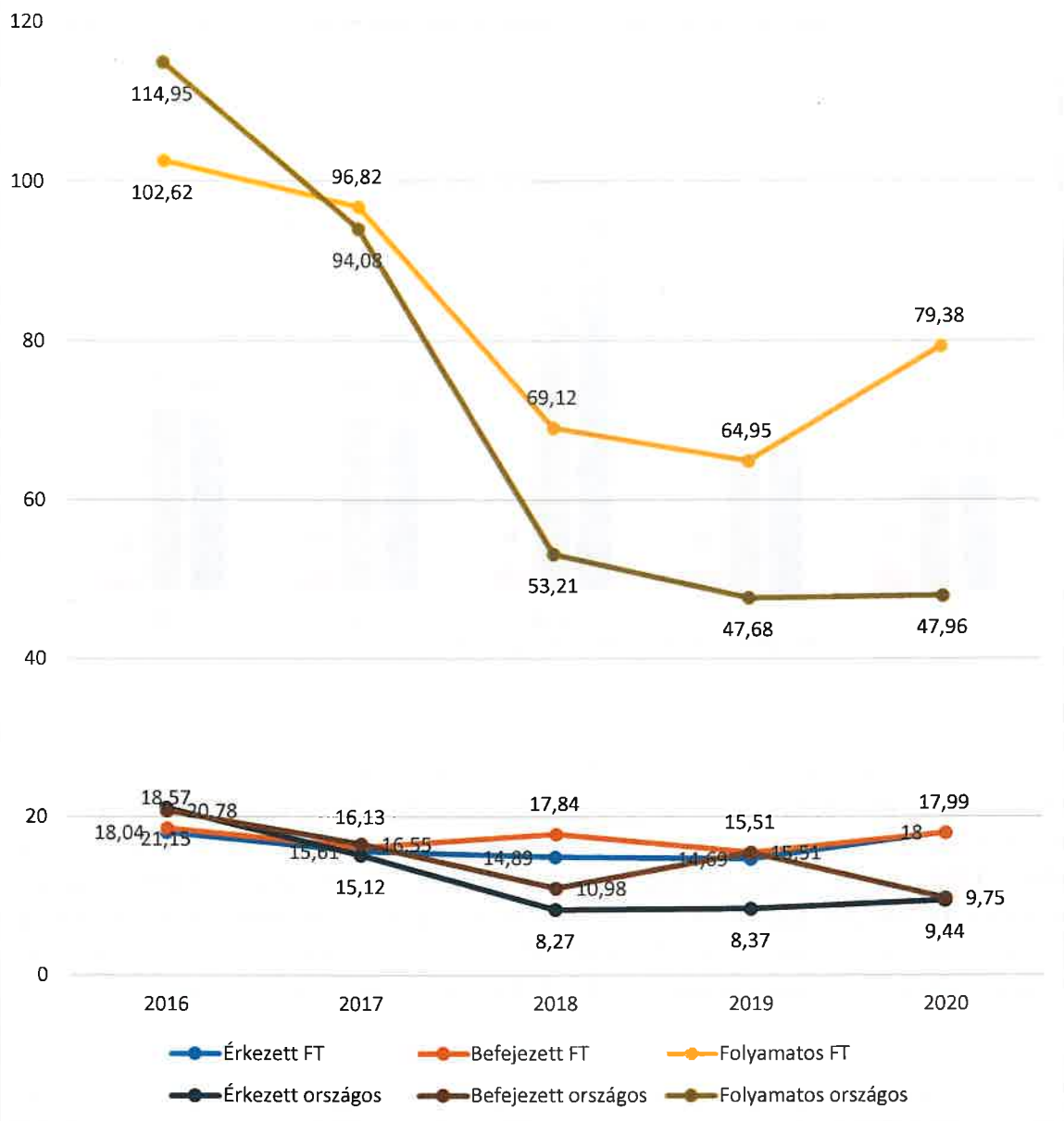
Az ügyszám csökkenésében jelentős szerepet játszott, hogy egyrészt a befejezések száma minden évben meghaladta az érkezések számát, másrészt az ügyérkezésben az országos tendenciákhoz igazodva 2017. év óta eleve egy csökkenő tendencia figyelhető meg. A befejezések száma azonban a 2017-2018. évben még nem követte az érkezések számának csökkenését, így a csoport jelentős hátralékot dolgozott le, és a befejezések számát azóta is magasan tartva folyamatosan csökken a folyamatban lévő ügyek száma. A csökkenés először csak 2020-ban látszott megtorpanni, ekkor az érkezett és a befejezett ügyek száma kiegyenlítődt. Ez a tendencia az eddig rendelkezésre álló 2021. évi adatok alapján folytatódik.

A nemperes ügyeket illetően az ügyforgalmi adatok a peres ügyszakhoz képest eltérően alakultak. Az érkezett, befejezett és folyamatban maradt nemperes ügyek számát a következő diagram szemlélteti.

A diagramból megállapítható, hogy a nemperes ügyek számában a tendencia éppen fordított, itt évről-évre némi emelkedés tapasztalható az érkezett és befejezett ügyek számában. Ennek ellenére a folyamatban maradt ügyek száma kiegyenlített. Az érkezett és befejezett ügyek számában 2018. évben tapasztalható egyszeri kiugrás az általános meghatalmazások bejegyzésével kapcsolatos jogszabályi változásoknak köszönhető, azonban kiemelendő, hogy a folyamatban maradt ügyek száma ebben az évben is a többi évhez igazodott. Mindez azt támasztja alá, hogy a nemperes ügyek vonatkozásában a csoportot időszerűség jellemzi.

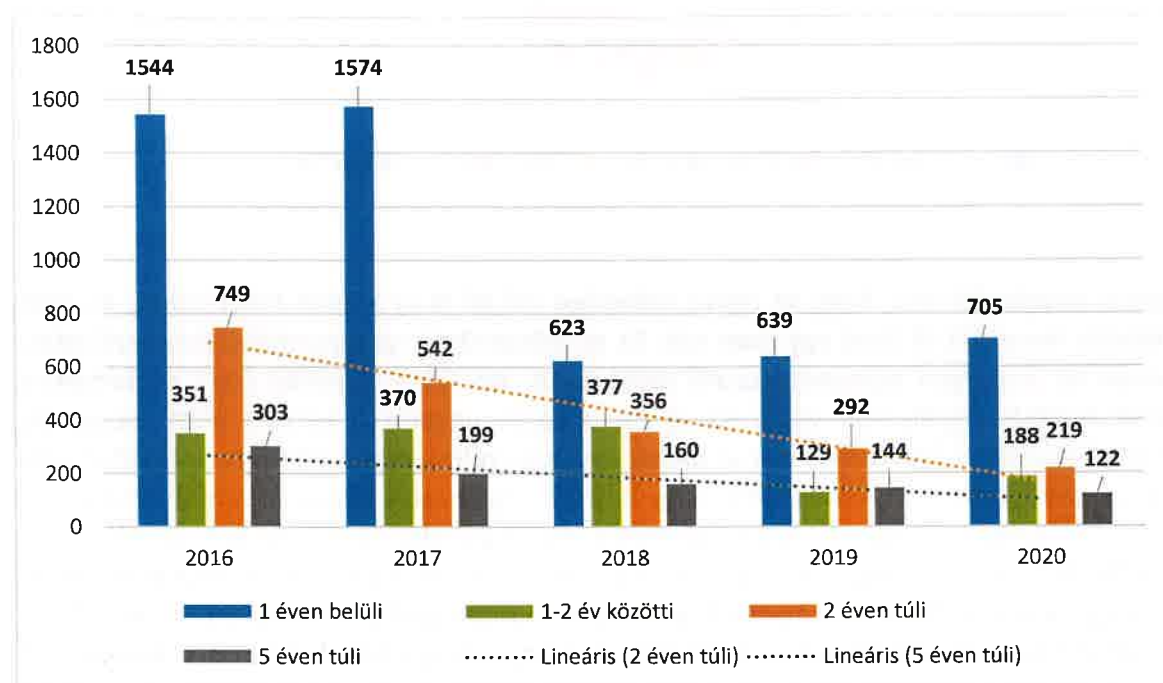
A peres ügyek számának csökkenése természetesen nemcsak az elsőfokú ügyszak szintjén, hanem a csoport bírának egyéni munkaterhében is jelentkezett az elmúlt években. Összességében elmondható, hogy az elsőfokú ügyszakban ítélkező bírák egyéni munkaterhe a fenti ügyforgalmi adatokhoz igazodik. Ezen adatokat a következő diagram részletesen szemlélteti.

A Fővárosi Törvényszék elsőfokú ügyeit illetően megállapítható, hogy az egy bíróra érkezett és befejezett ügyek száma 2016-2020. év között kiegyenlített volt, azonban mindkét érték az országos átlag felett alakult. Az egy bíróra jutó folyamatban maradt ügyek száma ugyan 2019. évig folyamatosan csökkent, de 2020. évben ez a csökkenés megállt. A folyamatban lévő ügyek számában nagyon jelentős változás következett be az országos átlaghoz viszonyítva, mert a korábban az országos átlag alatt lévő fővárosi munkateher 2018. évtől magasan az országos átlag fölé került, mára a különbség meghaladta a 30 ügyet.

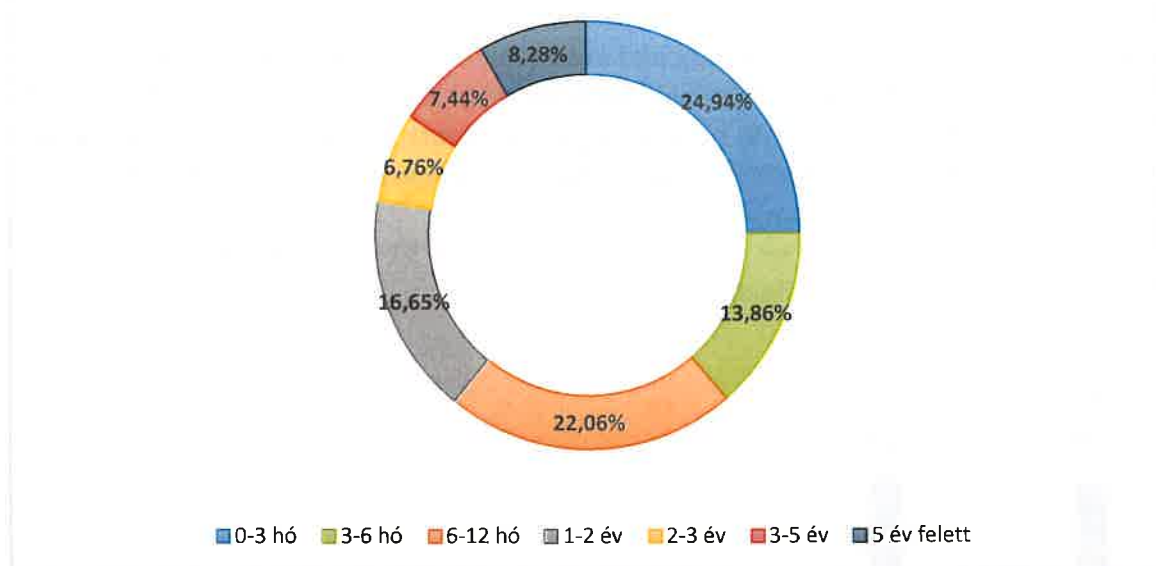
Jellemző adat, hogy az Elsőfokú Csoportban 2016. december 31-i adat szerint egy bíró kezén átlagosan 102,62 ügy volt folyamatban, ez az adat 2020. december 31. napjára 47,96-ra csökkent. Az elmúlt öt évben tehát az egy bíró kezén folyamatban lévő ügymennyiség átlaga több mint felére csökkent, ez az időszérűség szempontjából is igen kedvező adat. Az ügyszám csökkenése lehetőséget teremt arra, hogy a kiegyensúlyozott működés megtartása mellett nagyobb energiárfordítással lehessen az ügyek időszérű befejezésére összpontosítani.

A peres ügyek időszérűségi adatait a minden év december 31-én folyamatban lévő ügyek alapján a következő diagram tartalmazza.

Az elmúlt évek erőfeszítéseinek köszönhetően a törvényszéki elsőfokú ügyek időszérűségi mutatói jelentősen javultak. A 2 éven túl és 5 éven túl folyamatban lévő ügyek esetében berajzolt trendvonal igen szemléletesen mutatja, hogy a leghosszabb pertartamú ügyekből a 2 éven túli ügyek számában jelentős csökkenés, az 5 éven túli ügyek számában lassabb ütemű, de folyamatos csökkenés mutatkozik. Mindez nemcsak az ügyek darabszámában, hanem arányában is megjelent: míg 2016-ban az ügyek 35,7%-a volt 2 éven túli, addig 2020. évvégére ez az arány 27,6%-ra csökkent.

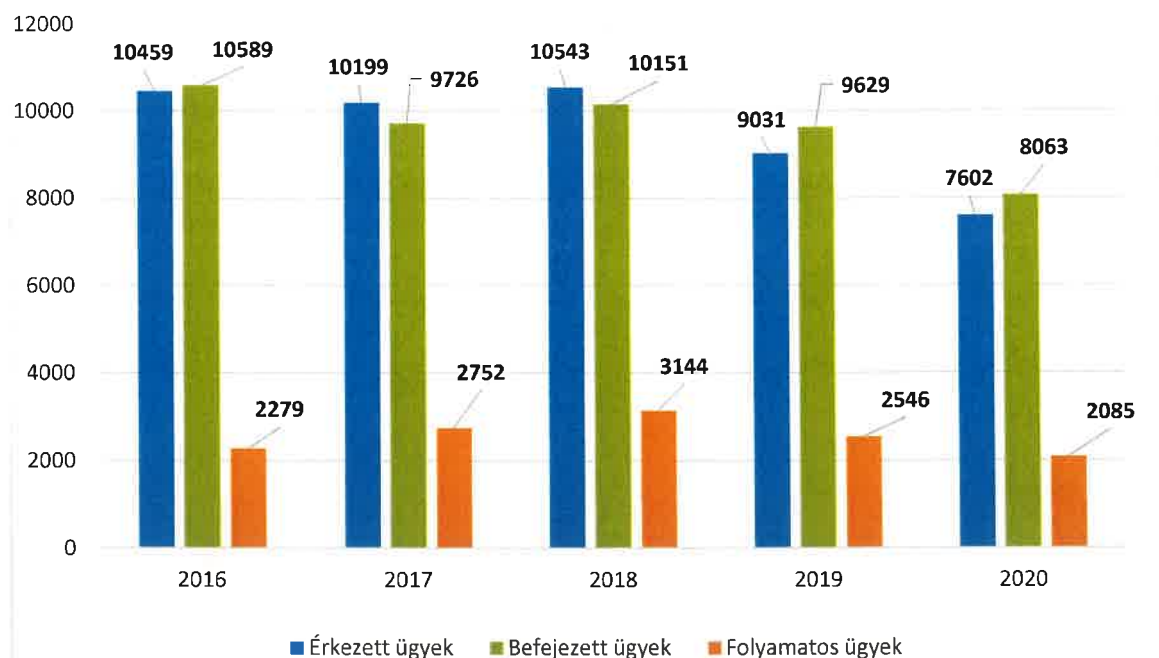
Jelenleg (a 2021. november 30-i statisztikai adatok alapján) a folyamatban lévő ügyek időszérűsége az alábbiak szerint alakul százalékos arányban a törvényszéki peres ügyekben.

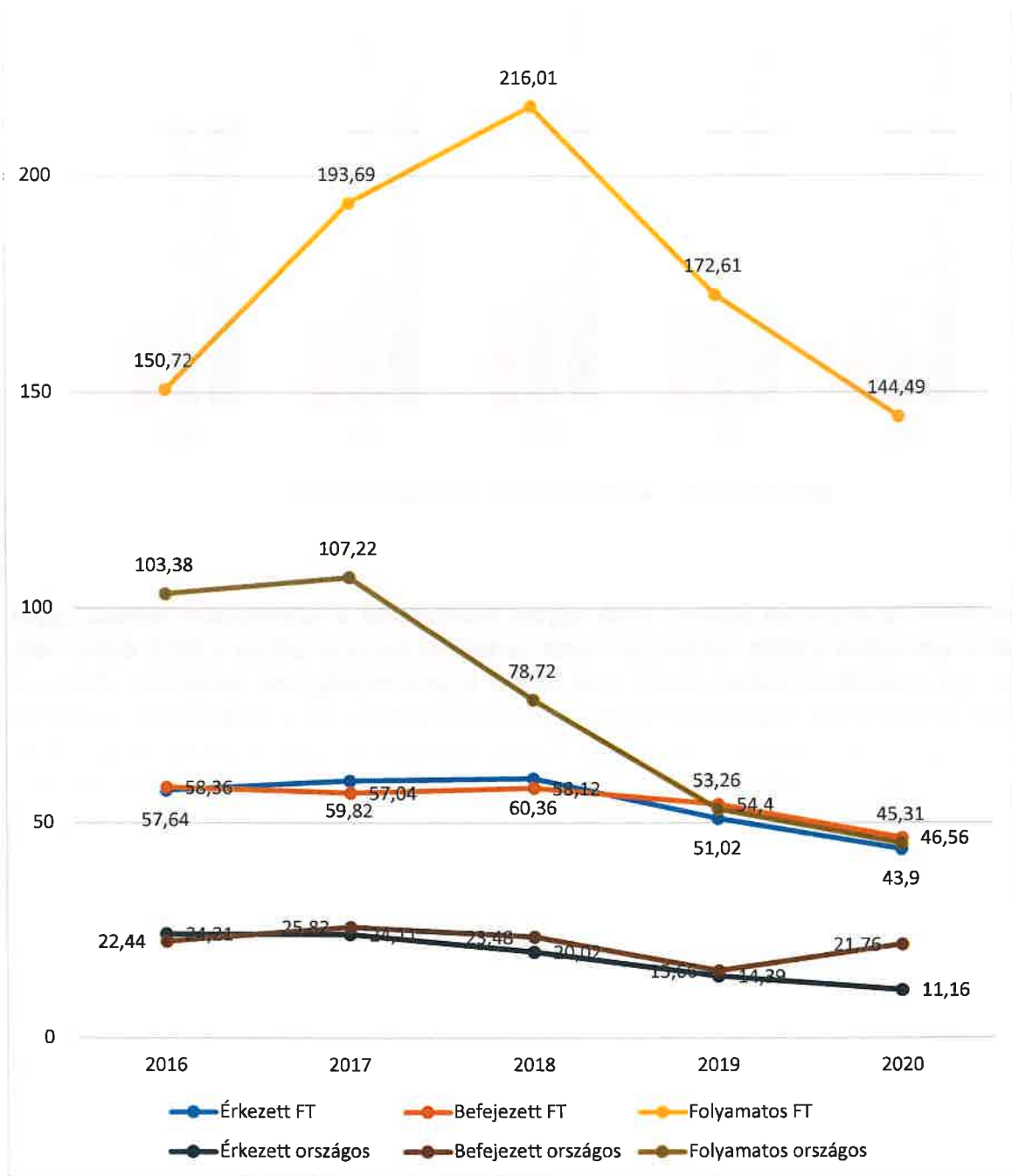
A diagram alapján látható, hogy az ügyek többsége (60,86 %-a) 1 éven belül indult, és csak jóval kisebb része (39,14 %-a) egy éven túli. Ez az időszerség szempontjából kedvező adat, különösen az új polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) pertartamra gyakorolt hatását figyelembe véve. Az új Pp. alapján ugyanis a kitűzés előtti hosszabb perfelvételi szakaszt figyelembe véve az ügyek egy éven túlívá válása szinte természetes, egy éven belüli befejezést csak nem érdemi vagy az első tárgyaláson hozott érdemi befejezéssel lehet elérni. Kiemelendő ugyanakkor, hogy ehhez képest jelenleg az előregedett ügyek száma sem minősíthető nagyon magasnak, mert a 2 éven túli ügyek aránya 22,48 %, míg ebből az öt éven túli ügyek aránya 8,28 % az összes folyamatban maradt üggyhöz viszonyítva. Ezt az adatot különösen a megelőző időszakhoz és a Fővárosi Törvényszék speciális helyzetéhez képest kell értékelni.

b) A másodfokú törvényszéki ügyek mennyiségi jellemzői

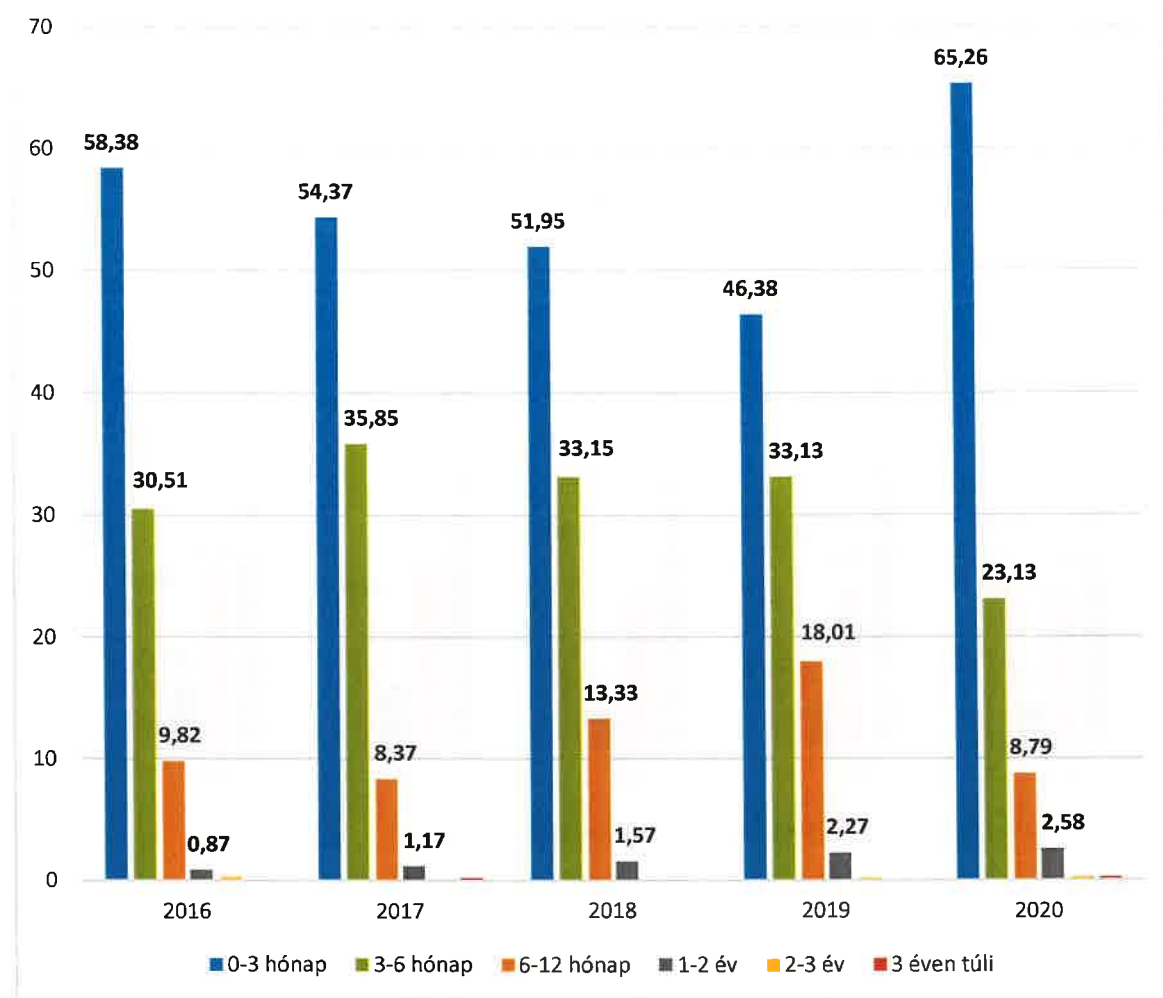
Az elmúlt években a kollégium másodfokú tanácsai folyamatosan az országban legmagasabb ügyteherrel szembesülnek. A másodfokú ügyszak ügyérkezési adatai alapvetően szintén csökkenő tendenciát mutatnak, azonban a csökkenés itt nem annyira egyenletes, mint az elsőfokú ügyeknél. Az érkezett ügyek számának tendenciájával kapcsolatban megállapítható, hogy 2015. évtől az érkezett ügyek száma folyamatosan csökkent, a 2018-ban tapasztalt kismértékű emelkedés kivételével. A befejezések száma 2017. és 2018. évek kivételével meghaladta az érkezett ügyek számát. Ezek a tendenciák a folyamatban maradt ügyek számának ingadozását okozták, amelyeket az alábbi diagram szemléletesen is bemutat.

A másodfokú tanácsokban ítélkező bírák egyéni munkaterhe a folyamatban maradt ügyek számához igazodóan szintén hullámzást mutat, amelynek kicsúcsosodása a 2018. évben volt, amikor egy másodfokú tanács kezén 200 fölötti ügymennyiség volt átlagosan. Azóta az ügyteher az érkezések számának lassabb ütemű csökkenése és a befejezések számának szinten tartása miatt csökkenő tendenciát mutat, azonban az alábbi diagram megfelelően szemlélteti, hogy a másodfokú tanácsok ügyterhe mindvégig magasán az országos átlag felett van.

A másodfokú ügyszak időszerűsége évek óta megfelelő, az ügyek több mint 96 %-a 1 éven belül befejeződik, az 1 éven túli ügyek aránya csupán pár százalékos mértékű. Ezt mutatja be szemléletesen a következő diagram.

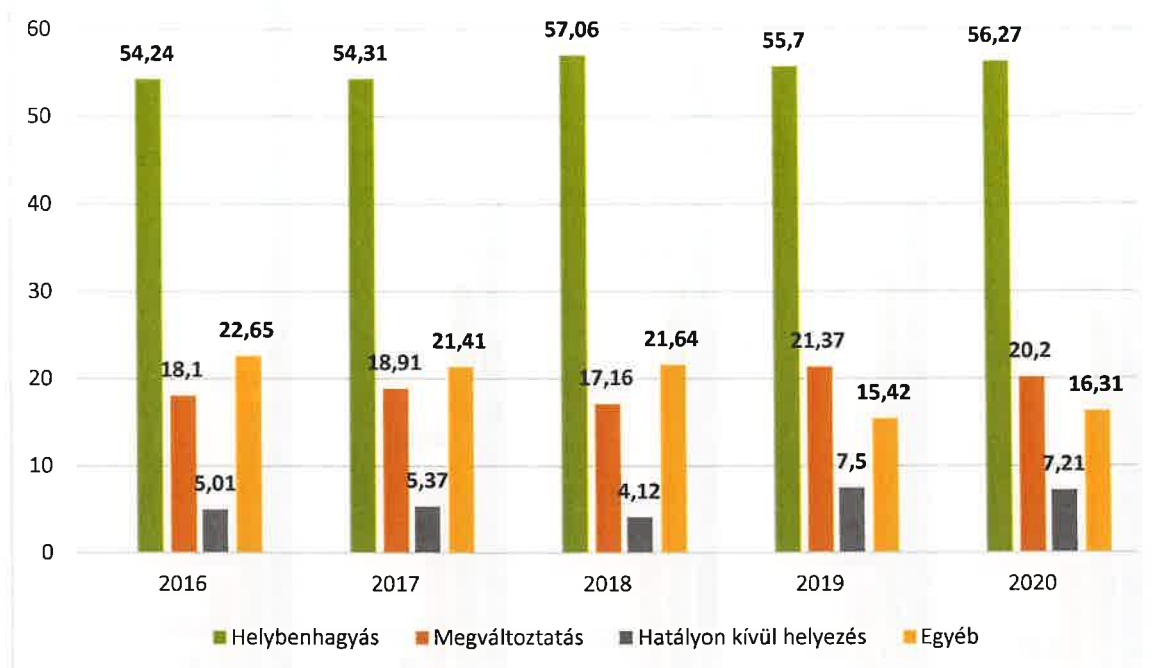
Mindezek alapján a másodfokú ügyszakról összefoglalóan elmondható, hogy a kiemelkedő ügyteher ellenére időszerű ítélkezési tevékenységet folytat. Ebben nagy szerepet játszik a tanácsok munkája mellett az ügyteher folyamatos figyelemmel kísérése, a másodfokú tanácsok számának és létszámának szükségeshez képesti változtatása, a szignálási rendszer alakítása.

c) Az ítélkezés megalapozottsága a kerületi bíróságokon

A törvényszék másodfokú tanácsai által felülbírált ügyekben a helybenhagyások aránya évekre visszamenően egyenletesen 55% körül mozog, ami jelentősen meghaladja az országos civilisztikai átlagot (2020-ban 46,1%).

A hatályon kívül helyezési arány az utóbbi két évben némi emelkedést mutatott: a korábbi 4-5% körüli értékről 7% fölé kúszott. Megállapítható azonban, hogy ez az arány még mindig az országos átlag alatt marad, ami 2020-ban 8,5% volt.

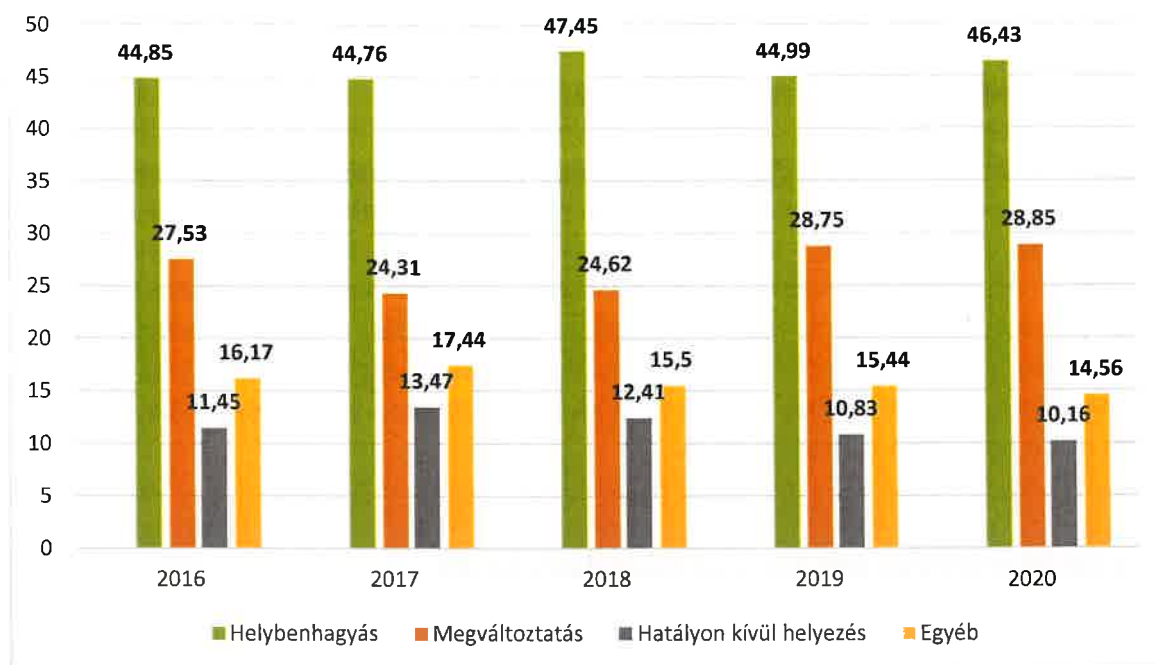
A Fővárosi Törvényszék illetékességi területén működő kerületi bíróságok civilisztikai ügyszakát jellemző megalapozottsági mutatókat %-osan az alábbi diagram mutatja részletesen.

d) Az ítékezés megalapozottsága a törvényszéki ügyekben

Az elsőfokon törvényszéken tárgyalta és a Fővárosi Ítéltábla által felülbírált ügyekben a helybenhagyások aránya évek óta 44-48% között mozog, amely továbbra is az országos civilisztikai átlag felett van (2020-ban 42,2%). A hatályon kívül helyezések aránya ugyanakkor az országos civilisztikai átlaghoz (2020-ban 6,7%) képest magasabb, még mindig 10% fölött van. Ez betudható annak, hogy a Fővárosi Törvényszék Polgári Kollégiumában kiemelten nehéz megítélésű és bonyolultságú perek koncentrálnak. Ugyanakkor az egyéb, érdemi elbírálás nélküli visszaküldések aránya az utóbbi években csökkenő tendenciát mutat, amelyre való törekvés az eltelt időszakban állandó volt a felterjesztések folyamatos igazgatási ellenőrzésének megvalósításával.

Az elsőfokú törvényszéki ügyek megalapozottsági mutatóit öt évre visszamenően az alábbi diagram foglalja össze.

A KOLLÉGIUM MŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS TERVEK ÉS AZOK ÜTEMEZÉSE

1. Általános tervek

A Polgári Kollégium vezetése hosszú évek óta stabil, olyan kinevezett vezetők irányítják, akik elkötelezettek a színvonalas szakmai munka támogatása és az együttműködésen alapuló, következetes vezetői munka mellett. Elsősorban ennek továbbvitelét szeretném megvalósítani, hogy a Polgári Kollégium ezután is a **kiegyensúlyozott, nyugodt munkavégzés** színtere lehessen. Ennek alapja az a kölcsönös bizalom, amely eddig is megvalósult irányomban vezetői pályázataim támogatásában és döntéseim elfogadásában, és magam is mindig így fordulok a kollégium minden tagjai és munkatársa felé.

Álláspontom szerint a kollégium legfontosabb ismérve a **szakmaiság**, amelynek támogatása és biztosítása kitűzött célom és tervem. Kiemelkedően fontosnak tartom, hogy a kollégiumvezető döntései mögött elsődleges szempontként mindig a szakmaiság és nem más érdekek érvényesüljenek. Ebben messzemenőig támaszkodni kívánok vezetőtársaimra és a kollégium tagjaira is.

A szakmaiság mellett – és soha nem annak rovására – a vezetésben a **gyorsaság és hatékonyság** megvalósítására töreksem. Ennek érdekében – ahol csak lehetséges – szeretnék támaszkodni a járvány ideje alatt bevezetett és mindenki által egyre jobban megismert elektronikus kommunikációra, ami tapasztalatom szerint egy ekkora szervezetben nagyon meggyorsítja az információáramlást. Természetesen továbbra is maradna tere a személyes

kapcsolatoknak is, mert egyrészt bizonyos problémák kizárólag személyes jelenléttel orvosolhatók, másrészt az internet által nyújtott online élet és otthoni munkavégzés mellett ennek a jelentősége a mai világban egyre jobban felértékelődik.

Tapasztalataim szerint a vezető egyik legfontosabb eszköze a **kommunikáció**, amely csak kétoldalúan működhet. Egyik oldalról kollégiumvezetőként feltétlenül lehetőséget kívánok biztosítani arra, hogy bárki, bármikor, bármilyen jellegű kérdésével, felvetésével, problémájával közvetlenül megkereshessen. Másik oldalról kollégiumvezetőként nagy hangsúlyt kívánok fektetni arra, hogy a kollégium tagjai minden – szakmai jellegű vagy a kollégium működésével kapcsolatos – információhoz a lehető leghamarabb hozzájussanak. Ezen tájékoztatás gyors és hatékony eszköze az elektronikus úton való kommunikáció vagy a kollégium belső honlapján való közzététel.

2. A kollégiumvezetés működésével kapcsolatos tervek

A kollégium **igazgatási vezetőinek** feladatkörében álláspontom szerint egyelőre nagyobb változtatásra nincs szükség, az egyes határhörök és feladatok az Ügyrendben jól körülírtak. Új feladat megjelenése vagy meglévő feladatkörök átalakulása esetén merülhetnek fel a jövőben kisebb módosítások. Az Ügyrend aktualizálása folyamatos feladat.

Azt viszont kiemelkedően fontosnak tartom, hogy a vezetői tisztségek továbbra is **kinevezett vezetőkkel** legyenek betöltve, mert ez szolgálja hosszútávon az állandóságot és a stabilitást. A vezetői tisztségek közül jelenleg az Elsőfokú Csoport csoportvezetői helye üresedett meg, ezt megbízással az egyik csoportvezető-helyettes tölti be jelenleg. A csoportvezetői helyre vonatkozó pályázat kiírására kollégiumvezetői kinevezésem esetén haladéktalanul javaslatot kívánok tenni a Fővárosi Törvényszék elnöke felé. Úgyszintén javaslom majd pályázatom sikeressége esetén a megüresedő kollégiumvezető-helyettesi tisztség mihamarabbi pályáztatását is.

A kollégiumvezetés munkáját segítő **titkárság** jelenleg négy tisztviselővel működik. A négy tisztviselő megtartása mindenképpen indokolt, sőt az utóbbi időben megnövekedett adminisztrációs feladatok ellátására ötödik tisztviselő bevonását tartom szükségesnek. Ennek célja az, hogy a titkárság tagjai mindig rendelkezésre tudjanak állni abban, hogy a kollégium nem kis létszámú munkatársának mindennapi munkáját segítsék, és bármilyen személyzeti, ügyviteli, technikai kérdésben hatékonyan tudjanak közreműködni amellet, hogy a kollégiumvezetés adminisztrációját és ügyvitelét is végzik. A kollégiumvezetés mellett az utóbbi időszakban megszorodtak az olyan jellegű feladatok is, amelyek nem az ítékezéshez kapcsolódó szakmai feladatok, de mindenképpen jogi végzettséget igényelnek. Ilyen például az adatgyűjtő-elemző tevékenység, a jogszabályváltozások napi követése, a döntéselőkészítő anyagok megírása, amelyek a kollégiumvezetés hatékony működését segíthetik. Ezen feladatok elvégzésére álláspontom szerint mindenképpen bírósági titkár vagy bírósági ügyintéző bevonása szükséges. A titkárság ilyen jellegű kiszélesítése esetén elengedhetetlen a feladatkörök, teendők pontos meghatározása és elosztása, amelyet 2022. évben meg kell valósítani.

Ennek során különös figyelmet kívánok szentelni annak, hogy az elnöki ügyek adminisztrációja meggyorsuljon. Jelenleg talán a legnagyobb változtatást a kizárási kérelmek rendszerében kell változtatni. A Fővárosi Ítéltáblával történt szakmai egyeztetés után arra nem nyílik lehetőség, hogy a bírák esetleges elfoglaltságukkal kapcsolatos nyilatkozataikat elektronikus úton tegyék meg, mindenképpen szükséges a papír alapú aláírás. Sajnos a kollégium létszámából adódóan az összes bíró nyilatkozatának beszerzése hosszabb időt vesz igénybe, amely így a felek kezében egy hatékony perelhúzó eszközzé válik. Ezért a titkársági feladatok elosztása körében külön feladatként kell megjeleníteni ezen nyilatkozatok rapid módon történő aláíratását, akár a személyes felkeresés útján is, amelyre a plusz munkaerő kapacitásaiból áldozni kell.

3. Az ítélkezési tevékenységhez szükséges emberi erőforrásokkal kapcsolatos tervek

Általánosságban elmondható, hogy az elmúlt években a kollégium hatalmas kihívásokkal küzdött a **bírói fluktuáció** terén, mert szűnni nem akaró mértékben került sor más bíróságra való áthelyezésre, gyermekvállalás miatti távollétre, a bírói karból való távozásra, felsőbb vagy más bíróságra történő kirendelésre vagy kinevezésre, illetve az OBH-ba és minisztériumba történő beosztásra. Ezen személyi változások az Elsőfokú Csoportot nagyobb mértékben, a másodfokú ügyszakot kisebb mértékben érintették. A belső erőforrásokkal való gazdálkodás célja emiatt az elmúlt években mindig a munkateher kiegyenlítése és a megmaradt erőforrások hatékony felhasználása volt, amely nyilvánvalóan a jövőben sem felejtendő cél.

Az utóbbi két-három évben voltak kedvező irányú változások is, a fluktuáció mértéke némileg csökkent, és a létszámhelyzet hosszabb-rövidebb ideig stabilizálódni tudott. Egy ilyen nagyságú szervezetben azonban nyilvánvalóan elkerülhetetlenek a személyi változások, és az erre való **felkészülés**, a helyzet rutinszerű kezelése az igazgatási vezetés fő feladata. Az elmúlt években csoportvezetőként és kollégiumvezető-helyettesként is arra törekedtem, hogy egy-egy személyi változás az ügyek vitelében fennakadást ne okozzon, az időszerűség rovására ne menjen, a referádák átosztása haladéktalanul és a lehető legracionálisabb módon történjen meg. Ezt a szemléletet kívánom kollégiumvezetőként is tovább vinni.

Az **elsőfokú bírák** esetében 2022-ben egy bíró nyugdíjazása várható, ugyanakkor négy kirendelt bíró van a Fővárosi Ítéltáblán, akik visszatérése az ítélőtáblai üres álláshelyek pályáztatásának függvénye. Emellett öt bírói álláshely jelenleg pályázati kiírás hiányában nincs betöltve, egy bíró kirendeléssel ítélkezik elsőfokon. Az Elsőfokú Csoport létszámhelyzete tehát jelenleg – figyelembe véve a korábban bemutatott ügyteherre vonatkozó adatokat is – nem kielégítő. Álláspontom szerint a jelenlegi ügyteher mellett legalább a meglévő álláshelyek pályázat útján történő betöltése mindenképpen szükséges az ítélkezés megfelelő színvonala és az időszerűség biztosításához. A Bírósági Közlöny 2021. december 23-án megjelent számában 5 elsőfokú bírói álláshely pályázati kiírása megtörtént, amely rövid távon az üres álláshelyek betöltését jelenti. A későbbiekben megüresedő álláshelyek pályáztatására is haladéktalanul előterjesztést kívánok tenni, hogy az ítélkezés folyamatossága, a távozó bírók pótlása fennakadás nélkül megtörténjen.

A **másodfokú ügyszakot** érintően 2022-ben szintén várható egy bíró nyugdíjba vonulása, helyét egy tartós távollétből visszatérő bíró tudja átvenni. Öt másodfokú tanács jelenleg nem teljes, négy kerületi bíróságról kirendelt bíró vesz részt az ítélezésben, és egy további tanácsban nem ítélezik jelenleg állandó három tag, hanem helyettesítéssel és két hónapos kerületi kirendeléssel pótoljuk a lemondott bírót. A másodfokú ügyszak létszámhelyzete tehát jelenleg szintén nem kielégítő, különösen azonban ahhoz képest nem, hogy az ügyteher a másodfokú ügyszakban továbbra is igen magas. A tanácsok közül különösen a családjogi ügyeket tárgyaló tanácsok és a kártérítési ügyeket nagyobb számban tárgyaló tanácsok leterheltsége igen nagy. A két családjogi tanács már jelenleg is két előadó bíró helyett három előadó bíróval működik, így a két tanácselnökre fokozott munkateher hárul. Ráadásul a családjogi ügyekben jellemzően sok a tárgyalás tartása, amelyek általában érdemi tárgyalások, a felek meghallgatására az elsőfokú ítélet óta eltelt időre tekintettel ténylegesen sor kerül. A soron kívül intézendő ügyek is nagymértékben érintik a családjogi tanácsokat. Ezért álláspontom szerint – a bírói munkateher országos felmérésére felállított bizottság hasonló álláspontjával egyetértve – a jelenleg megüresedett bírói álláshelyek betöltése mellett a másodfokú ügyszakban további két bírói tanács felállítása lenne szükséges. Ezek közül az egyik tanácsot családjogi ügyek, a másik tanácsot vagyoni jogi ügyek, kiemelten kártérítési ügyek tárgyalására kellene beosztani. A két nemperes ügyeket tárgyaló tanács korábban munkaügyi pereket tárgyalt, de a hatásköri változások miatt jelenleg az új bírósági hatáskört jelentő gyermekkel való kapcsolattartás végrehajtása iránti eljárásokban ítéleznek másodfokon. Az ő szakmai megerősítésük mindenképpen indokolt a családi jog területén, így a családjogi tanácsok tehermentesítése is fokozottabban valósulna meg. A Bírósági Közlöny 2021. december 23-i számában 1 másodfokú bírói álláshely került kiírásra, amely a másodfok helyzetének megoldásához szükséges, de nem elégséges lépés, ezért a megüresedett álláshelyek kiírását továbbra is szükségesnek tartom.

A megüresedett álláshelyek betöltése mellett fontos a belső erőforrásokkal való hatékony gazdálkodás is. Bár jelenleg az elsőfokú és másodfokú ügyszak ítélezése a bírák személyében is elkülönül, 2020-ban a kollégiumvezetés lépéseket tett abba az irányba, hogy szükség esetén az **elsőfokú és másodfokú ügyszak közötti rugalmas átjárhatóságot** biztosítsa. Egy ilyen nagyságú szervezetben természetes a specializáció, és az az ítélezés hatékonyságát és megalapozottságát nagy mértékben segíti is. Azonban az eltérő egyéni munkateher kiegyenlítése, továbbá a szakmai előmenetel céljából előnyös a két ügyszak közötti átjárhatóság megteremtése. Ez nem azt jelenti, hogy az elsőfokú ügyszakból a másodfokú ügyszakba (vagy fordítva) kerül beosztásra a bíró, hanem azt, hogy egyszerre a két ügyszakban párhuzamosan ítélezik. 2020. évben az elsőfokú bírák úgy vállaltak besegítést a másodfokú ügyszakba, hogy az elsőfokú ügyeik vitele mellett másodfokú tanácsban is arányos számú ügyet kapva végeztek előadó bírói tevékenységet. Ez a kísérlet a bírák és a kollégiumvezetés részéről is pozitív tapasztalatokkal zárult, egyrészt a másodfokú tanácsok befejezési mutatói emelkedtek, másrészt az elsőfokú bírók szakmai fejlődését szolgálta a másodfokú ítélezésbe való betekintés és az eltérő szemlélet megismerése. Ezzel azonban az is nyilvánvalóvá vált, hogy a két ügyszak között nincs olyan éles határ, a tárgyalási napok megfelelő beosztásával a párhuzamosság is megvalósítható. Ez a belső erőforrások későbbi elosztásához, optimalizálásához megfelelő alapot adhat, a két ügyszak így bármikor azonos ügyteher mellett dolgozhat.

A **bíróági titkárok** az Elsőfokú Csoportban végeznek peres vagy nemperes ügyekben érdemi tevékenységet. A csoportban összesen 10 titkár van, közülük 7 peres ügyekben, 3 végrehajtási ügyekben és egyéb nemperes ügyekben (általános meghatalmazások nyilvántartásba vétele és letéti ügyek) végez önálló munkát, további 1 titkár kirendeléssel dolgozik a csoportban. Szintén a bírák munkáját segíti a jelenleg aktív 12 **bíróági ügyintéző**, akik közül 2 kizárólagosan az anonimizálási feladatokat végzi. 2 bíróági ügyintéző van tartósan távol, 1 pedig kirendeléssel másik szervezeti egységnél végez besegítést. A titkári és ügyintézői létszám álláspontom szerint a kollégium bírói létszámához képest igen alacsony. (Csak összehasonlításképpen jelzem, hogy a Fővárosi Törvényszék Polgári Kollégiumában az engedélyezett bírói létszám 114 fő, ehhez 10 titkár tartozik. A szintén nagylétszámú Budapest Környéki Törvényszék Polgári Kollégiumában 36 bíró mellé jut 9 bíróági titkár.) A jelenlegi létszámhelyzet kizárólag azt teszi lehetővé, hogy a titkárok és ügyintézők az elsőfokú bírák mellett, de több tanács mellé egyidejűleg beosztva végezzék a feladatkörükbe tartozó feladatokat. A másodfokú ügyszakban ítélkező bírák sem titkári, sem ügyintézői segítséget nem kapnak. Kitűzött célom, hogy ebben mindenképpen változást érjek el, így minden eszközt meg kívánok ragadni arra, hogy ezen igénynek megfelelő előterjesztéseket annak lehetősége esetén megtegyem. Jövőbeli elképzeléseim szerint az elsőfokú bírák szakmai megsegítését mindenképpen meg kell tartani, elsősorban azonban az elsőfokú ügyszakban jogi végzettséggel és szakvizsgával rendelkező titkárok munkájára lenne szükség arra is tekintettel, hogy az új polgári perrendtartás szabályai a tárgyaláson kívüli tevékenységek körét jóval kiszélesítette, így a perekben elsősorban a bíróági titkárok tudnak érdemi intézkedéseket tenni. Ugyanakkor a bíróági ügyintézők szerepe az egyéb kiegészítő, adminisztratív feladatokban továbbra is nélkülözhetetlen. A másodfokú ügyszakot illetően megállapítható, hogy a tanácselnökök adminisztrációs kötelezettsége az utóbbi időben jelentősen megnövekedett (pl. a határozatok anonimizálásával és a tanácselnöki feljegyzések feltöltésével kapcsolatos feladatok). Célom annak elérése, hogy a másodfokú tanácsok az előkészítő tevékenység és a tanács működéséhez kapcsolódó adminisztráció elvégzéséhez bíróági ügyintézői segítséget kaphassanak. Így hosszútávon azért kívánok munkálkodni, hogy az elsőfokú ügyszakban minden bíró mellett titkári, a másodfokú ügyszakban ügyintézői segítség álljon rendelkezésre. Ehhez elsősorban a titkári létszám megemlése lenne szükséges, a bíróági ügyintézőket ebben az esetben másodfokú ügyszakba lehetne osztani.

Addig is a munkaszervezésben minden esetben a mindenkori ügyterhet és az elérni kívánt célt kívánom szem előtt tartani, nem feledve azt a szempontot, hogy a bírák az érdemi munkavégzéshez, az ítélkezési tevékenységhez megfelelő területen kaphassanak segítséget. Ehhez a titkárok és ügyintézők beosztásának rugalmas kezelésére van szükség. Például 2017-2020. között a titkárok és ügyintézők team munkában dolgoztak akként, hogy 1 titkár mellett 2 ügyintéző alkotott egy teamet, és egyszerre 5-6 bíró referációjában segédkeztek. Ezt a személyi fluktuáció és az öt éven túli ügyekben felhalmozott hátralék ledolgozásának folyamatossága indokolta, így az ügyekben nem okozott késedelmet a hosszabb vagy rövidebb időre kiesett munkaerő. A folyamatban lévő ügyek számának csökkenésével azonban a titkárok és ügyintézők jelenleg egyénileg segédkeznek jellemzően két bírói tanács mellett. Így most a hangsúly a személyes kapcsolatokra és az ügyek mélyebb ismeretére helyeződött, amely a hosszabb pertartamú ügyek érdemi lezárhatósága szempontjából előnyösebb.

Az ítélkezési folyamatban a bírák mellé beosztott **írnokok, tisztviselők** létszámában az utóbbi években szintén igen nagy fluktuáció volt tapasztalható, ami talán mára némileg mérséklődött, de még mindig ez a személyi kör a legjobban érintett. Az igazságügyi alkalmazottak nagyobb számú cserélődése a kollégiumvezetést állandó kihívások elé állítja, a létszám stabilitására való törekvés állandó. Célom, hogy az írnokok, tisztviselők személyében történő változások továbbra se menjenek a szakmai színvonal rovására. Ennek érdekében a frissen munkába álló dolgozók számára olyan támogató, ellenőrző, információ-átadó rendszert kellett kialakítani, ami az ügyviteli, iratkezelési és lajstromprogram szabályainak mihamarabbi elsajátítását célozza. Állandó feladat, hogy meg kell oldani az új munkatársak folyamatos képzését, betanítását, ami az egyéb (szakmai) feladatoktól von el munkaerőt. Emiatt az lenne ideális, ha az igazságügyi alkalmazottak létszáma tartósan meghaladná a bírói tanácsok számát, különben mindig saját erőforrásból kell kigazdálkodni a beosztás változtatásával, hogy minden tanács mellé megfelelő segédszemélyzet jusson. Célom ebben a körben is, hogy az igazságügyi alkalmazottak minden szempont figyelembevételével történő beosztásával, képzésük megfelelő megszervezésével a bírák ítélkezési tevékenységét támogassam. Kedvező tendencia, hogy az igazságügyi alkalmazottak cserélődése – köszönhetően a közelmúlt bérrendezésének – kezd lassabb ütemet felvenni, így tágabb lehetőségek vannak az esetleges távozók azonnali pótlására és a távollévők helyettesítésére. Igen kedvezőek voltak az igazságügyi alkalmazottak otthondolgozási kedvezményével kapcsolatos tapasztalatok, amely kedvezmény a pandémia idején nyert létjogosultságot. Ennek fenntartása álláspontom szerint indokolt, természetesen csak szigorú korlátok között tartással és folyamatos ellenőrzéssel. Célom, hogy a járványhelyzet elmúlásával egy stabil és működőképes rendszert dolgozzunk ki az eddigi tapasztalatok figyelembevételével.

Külön szót érdemel még a **kezelőirodák** helyzete, amelyek álláspontom szerint jelenleg kiegyensúlyozottan, megfelelő létszámmal működnek. Az elsőfokú irodát évek óta stabilitás jellemzi, a másodfokú kezelőirodában pedig az utóbbi időszakban megvalósult személyi változások miatt csak nemrég állandósult az irodavezető és helyettesének személye. A másodfokú kezelőiroda jelenleg kevesebb létszámmal tud működni, mert az ügyfélfogadási tevékenységet összevontan az elsőfokú kezelőiroda végzi. Különös hangsúlyt kell kapnia továbbra is annak, hogy a két iroda között megfelelő átjárhatóság legyen, vagyis munkaerőátcsoportosítással az ügyteherre figyelemmel rugalmasan lehessen változtatni a két irodába beosztottak létszámát. Ennek érdekében mindkét irodában jelenleg dolgoznak olyan írnokok, tisztviselők is, akik mindkét ügyszak ügyvitelével napi rutinszerűen tisztában vannak, és szükség esetén érdemi besegítést tudnak nyújtani.

4. Az ítélkezési tevékenységhez szükséges tárgyi feltételekkel kapcsolatos tervek

A Polgári Kollégium **elhelyezési körülményei** jelenleg nem a legideálisabbak, azonban ezen körülmények jórészt az elhelyezésre szolgáló Markó u. 27. szám alatti főépület adottságaiból következnek. A részleges felújítások ellenére még mindig vannak természetes fénnel és szellőzéssel nem rendelkező, folyosóról nyíló tárgyalótermek és dolgozószobák. A földszinten kialakított új, korszerű tárgyalótermek nagy része polgári tárgyaló, ezek méltó körülményeket

biztosítanak az ügyfelek fogadásának, a tárgyalások megtartásának. A korábbi földszinti dolgozószobák kiváltásánál és az új tárgyalótermek beosztásánál fő szempont volt, hogy az emeleteken a folyosóra nyíló, nem szellőztethető tárgyalótermek kerüljenek megszüntetésre. Helyükön azonban nem lehetett teljes értékű dolgozószobákat létrehozni éppen a rossz elhelyezkedésük, természetes fénnel és levegővel való ellátatlanságuk miatt. Így a dolgozószobák terén a kollégium jelenleg is szűkös körülmények között van, és kénytelen ezen folyosói szobákat is dolgozószobaként használni. Céлом, hogy amennyiben ezek kiváltására a jövőben lehetőség nyílik, azt kollégiumvezetőként a szükséges intézkedések megtételével, átszervezésekkel támogassam.

A helyzetet némileg tovább árnyalja, hogy a kizárólag perenkívüli ügyeket tárgyaló két másodfokú tanács elhelyezése nem megoldható a főépületben, hanem korábbi helyükön, a törvényszék Tölgyfa utcai épületében maradtak. Ez nagy nehézséget okoz a mindennapi munka szervezésében, különösen a tanácsok és a kezelőiroda kapcsolattartása körében. Ezen helyzet megszüntetésére vonatkozó bármilyen lehetőséget támogatni fogok.

A Fővárosi Törvényszék elnökének éves célkitűzései között mindig szerepel a kollégium elhelyezési körülményeinek javítása. Ennek megvalósítása folyamatos, a tervezésben és végrehajtásban is a teljes együttműködésre törekszem. Remélhetőleg a jövőben jelentős javulás várható. Addig is a kollégiumvezető a meglévő erőforrásokkal tud megfelelően gazdálkodni. Ebben továbbra is céлом, hogy mindenki számára a lehetőségekhez képest legoptimálisabb elhelyezési körülményeket biztosítsam, a közelebbi munkatársak egymáshoz közeli elhelyezést kapjanak, és a tárgyalótermek megközelítése se okozzon nehézséget.

A közeljövő nagyobb szervezést igénylő feladata annak átgondolása és megvalósítása, hogy a másodfokú ügyszakban hogyan lehetne racionalizálni a tárgyalótermek használatát arra tekintettel, hogy a másodfokú peres ügyekben a tárgyalások tartása az új polgári perrendtartás szabályai miatt – nemcsak a pandémiára visszavezethetően – fokozatosan háttérbe szorul. A tanácsülések megtartása nem igényel tárgyalótermet, így a másodfokú ügyszakban tárgyalótermi kapacitás szabadítható fel, amelyek helyén dolgozószobák létesítésére nyílik lehetőség. Ez 2022-ben megvalósítandó feladat, a pontos tervek kidolgozása után a dolgozószobák kialakításához a Fővárosi Törvényszék elnökének támogatását fogom kérni.

Az ügyfelekkel történő elektronikus kapcsolattartás széleskörű bevezetése és az otthondolgozás igazságügyi alkalmazottakra történő kiterjesztése a **technikai eszközök** terén is fejlesztéseket kívánt. Korábban a bírák számára a törvényszék által biztosított laptopok révén a távoli hozzáférés elérhetővé vált, ehhez megfelelő kiegészítők (mikrofon, kamera, fülhallgató) is rendelkezésre állnak. Jelenleg azonban még feladat az igazságügyi alkalmazottak megfelelő technikai eszközökkel való ellátása, amely nemcsak az otthoni munkavégzést, de a Skype értekezletek, a nem személyes jelenléttel zajló oktatások megtartását is megkönnyítené. Folyamatosan kezdeményezni és támogatni fogok minden olyan eszköz és szoftver beszerzést, amely növeli az ítélkezés hatékonyságát. Az elektronikus kapcsolattartás további eszközök (szkenner, nyomtatók) beszerzését is szükségessé tette, ezekkel a

kollégium jól ellátott, minden tanács rendelkezésére állnak a munkavégzéséhez szükséges eszközök.

5. A kollégium szakmai feladataival kapcsolatos tervek

A kollégium elsősorban szakmai testület, így a kollégiummal kapcsolatos feladatokon belül mindig a szakmai feladatoknak kell hangsúlyt kapniuk. Mivel a Fővárosi Törvényszék az ország legnagyobb törvényszéke, a Polgári Kollégium pedig a legnagyobb polgári kollégiuma, ezért szakmai súlya és szerepe megkérdőjelezhetetlen, és ennek az elvárásnak nemcsak mennyiségi, hanem minőségi szempontból is meg is kell felelnie. Ezért az egyik legfontosabb és legszebb kollégiumvezetői feladatnak tartom ennek szervezését és megvalósítását.

Az ítékezés megalapozottságának kérdésköre szoros összefüggésben van a kollégium szakmai feladataival, hiszen a magasfokú szakmai ismeretekkel rendelkező bírák képesek szakmailag megalapozott döntések meghozatalára. A bírák szakmai tudásának növelését nemcsak a képzés és önképzés módszerei, hanem az ítékezés megalapozottságának más eszközei is segítik. Ennek körében kell megvalósítani a felsőbb bírósági és a törvényszéki ítékezés figyelemmel kísérését, az elvi jelentőségű döntések felkutatását, az esetlegesen ellentétes gyakorlat feltérképezését, valamint a vitás jogalkalmazási kérdések elemzésének és megvitatásának is fórumokat kell biztosítani. Mindezen kérdésekben a kollégiumvezetőre számos feladat hárul.

A) A belső szakmai munka segítése

Az ítékezés megalapozottságának növelésére elsősorban a Fővárosi Törvényszéken belüli szakmai munka fejlesztése nyújthat segítséget. Ennek során nem csak a Polgári Kollégiumon belüli szakmai munka elmélyítését tekintem feladatommak, hanem fontosnak tartom abba a kerületi bíróságok polgári ügyszakos bíráinak bevonását is. A belső szakmai munkával kapcsolatban célom az eddig elért eredmények és a gyakorlatban bevált módszerek megtartása, valamint a bírák visszajelzései alapján azok folyamatos fejlesztése.

a) a jogszabályváltozások, a polgári bíráskodást érintő határozatok és szakirodalmi újdonságok követése

A felgyorsult jogalkotás, a változó jogszabályok tömege elengedhetetlenné teszi, hogy a jogalkalmazók gyorsan hozzájussanak az őket érintő változó jogszabályokra vonatkozó információkhoz, a munkájukat segítő polgári bíráskodással kapcsolatos határozatokhoz és értesüljenek a szakterületeket érintő szakirodalmi újdonságokról.

Célom az ezekről való tájékoztatás folyamatos, gyors és hatékony jellegének a jövőbeni fenntartása, mert a kollégium tagjainak és a kerületi bíróságok elnökeinek visszajelzései alapján ez a gyakorlat nagymértékben segíti a bírák és a szakmai vezetők munkáját is.

Ehhez feladat a Magyar Közlöny számainak naprakész követése és a polgári határozatokat tartalmazó eseti döntések és szakirodalmi kiadványok, folyóiratok időszakonkénti áttekintése. A tájékoztatás megküldése minden esetben e-mailben történik, és annak kiküldését követően azonnal felkerül a kollégium honlapjára, amely lehetővé teszi annak utólagos, gyors visszakeresését is.

b) szakmai értekezletek, konzultációk szervezése

A már kialakított szakmai fórumokat (kollégiumi ülés, tanácselnöki értekezlet, csoportértekezlet, kerületi csoportvezetők értekezlete) szeretném fenntartani és a jól működő rendszerüket megőrizni.

A kollégium nagy létszámából adódó tapasztalat, hogy a kollégiumi ülések nem minden esetben alkalmasak szakmai kérdések mélyebb megvitatására. Emiatt az Ügyrendbe 2019. óta bekerült a rész-kollégiumi ülés tartására vonatkozó lehetőség, amellyel a jövőben élni kívánok azon szakmai kérdések esetén, amelyek csak az egyik ügyszakot érintik.

A tanácselnöki értekezlet tárgyalja meg a másodfokú tanácsok ítélezésével kapcsolatos legfontosabb aktuális szakmai kérdéseket. A szakmai problémák felvetése, eltérő joggyakorlat jelzése útján ezeken részt kívánok venni, mivel a Fővárosi Törvényszéken belüli egységes ítélezés legfontosabb eszközei továbbra is a tanácselnöki értekezletek. Mivel a tanácselnöki értekezletek emlékeztetői, szakmai anyagai a kollégium honlapján is közzétételre kerülnek, ezzel a jogegységesítés mellett hatnak.

Az Elsőfokú Csoport rendszeres szakmai értekezleteinek célja az aktuális szakmai kérdések megbeszélése. Figyelemmel arra, hogy a jogszabályváltozásokról és a polgári ítélezést érintő fontosabb bírósági határozatokról a kollégiumvezetés a kollégium valamennyi tagját e-mail útján és a honlapon folyamatosan tájékoztatja, a szakmai értekezletek megtartására akkor kerül sor, ha a szakmai problémák a bírák aktív részvételével megvalósuló szóbeli megbeszélést igényelnek. Az utóbbi időszakban a legtöbb ilyen értekezlet témája az új eljárásjogi szabályokkal kapcsolatos jogalkalmazási kérdések megvitatása volt. Célom, hogy a szakmai értekezletek hatékonyan segítsék a bírák szakmai munkáját, és a bírák ezeken az értekezleteken tájékoztatást kapjanak a külső szakmai kapcsolatok aktuális eredményeiről is.

A Fővárosi Törvényszéken belüli egységes ítélezés kialakítását segítik elő a kerületi bíróságok elnökei, szakági elnökhelyettesei, csoportvezetői bevonásával az aktuálisan felmerült kérdésekben megtartott szakmai megbeszélések, valamint a kerületi bírák részére megszervezett konzultációs szakmai képzések. Emellett a kollégiumvezetés megbeszéléseket is tart a kerületi bíróságok polgári ügyszakos elnökei, elnökhelyettesei, csoportvezetői bevonásával igazgatási és szakmai kérdésekről féléves rendszerességgel. Az utóbbi időben

legtöbbször aktuális igazgatási, adatvédelmi és elektronikus kapcsolattartással összefüggő kérdések kerültek megvitatásra. Nagyon fontosnak tartom, hogy ezeken a megbeszéléseken a kerületi bíróság vezetői által felvetett szakmai és igazgatási kérdések is kerüljenek napirendre, mert ez is egy fórum a közös problémák átbeszélésére, a gyakorlat fővárosi szintű egységesítésére.

c) a bírói gyakorlat követése

A megalapozott ítélekezéshez a jogszabályok ismerete mellett elengedhetetlen a bírói gyakorlat és annak esetleges változásainak ismerete is. Ennek érdekében az a) pontban kifejtetteken túl a kollégium tagjai e-mail útján rendszeresen tájékoztatást kapnak a közzétett kúriai, ítélőtáblai és alkotmánybírósági döntésekről.

A Fővárosi Törvényszék Elsőfokú Csoportjának ítélezési tevékenységéhez és joggyakorlatának ismeretéhez kiemelkedően fontosnak tartom a saját ügyekben a Fővárosi Ítélőtábla és a Kúria felülbírálat során hozott döntéseit. Ezért a visszaérkező másodfokú és felülvizsgálati határozatokat folyamatos figyelemmel kísérése és azokról a bírák tájékoztatása elengedhetetlenül szükséges. Egyrészt szükséges annak nyomon követése, hogy a másodfokú bíróság mely ítéleteket és végzéseket helyezett hatályon kívül, mert ezekből az esetleges téves gyakorlat igen jól megismerhető. Ezen határozatok összegyűjtésének, egyedi vizsgálatának és összegzésének gyakorlatát továbbra is fenn kívánom tartani, mint ahogy az anonim módon elkészített összefoglaló tájékoztatás megküldését is. Másrészt az érdemben elbírált ügyekben is szükséges a tájékoztatás, ha a csoportot érintő, nagyobb jelentőségű jogkérdésben hoz az ítélőtábla vagy a Kúria döntést. Ezen összefoglalók elkészítését továbbra is fontosnak tartom, és célom a gyakorlat folytatása.

d) szakmai műhelyek működése, tematikus segédanyagok készítése

2017. óta az ítélekezés megalapozottságának elősegítése érdekében kollégiumvezetői intézkedés teszi lehetővé szakmai műhelyek működését. A szakmai műhelyek létrehozásának nem titkolt célja volt, hogy a törvényszéki és kerületi bírák között legyen egy olyan fórum, amely az egyes szakterületeken felmerült jogalkalmazási problémák megvitatására szolgál. A szakmai műhelyek vezetői általában törvényszéki tanácselnökök, akiknek vezetésével a tagok kötetlen üléseket vagy előadásokat tartanak, illetve tematikus segédanyagokat dolgoznak ki az egyes szakterületeken, amelyek a polgári ítélekezést segítik. Számos szakmai műhelyben születtek azóta olyan segédanyagok, amelyek az adott pertípusban ítélező bírák részére valós segítséget nyújtanak határozatmintákkal (pl. polgári eljárásjog, dologi jog területén) vagy a perstratégia összefoglalásával (pl. dologi jog, kártérítés területén). Ezek a fórumok a kezdő bírák számára is nagyszerű lehetőséget jelentenek a szakmai kérdések felvetésére, illetve az adott jogterület mélyebb elsajátítására. Az utóbbi évek nagyon kedvező tapasztalatai azt mutatják, hogy ezen kis közösségek fenntartása indokolt, digitális eszközök útján a szakmai műhelyek még a járvány ideje alatt is működtek. A szakmai műhelyek támogatása kiemelt

célom, akár a problémák becsatornázása, akár a megszületett szakmai anyagok közzététele útján is közvetlen segítséget kívánok munkájukhoz nyújtani.

e) a kollégium honlapjának folyamatos fejlesztése

A kollégium honlapja a legnagyobb lehetőség a szakmai információk maradandó és kereshető rögzítésére. A kollégium régóta rendelkezik saját honlappal, ugyanakkor csak 2015-2016. évben került kialakításra oly módon, hogy lehetővé vált a naprakész frissítés, a felhasználóbarát kezelhetőség, a szakmai információk tematikus módon való kereshetősége. Kollégiumvezető-helyettesként vettem részt az új honlap kialakításában, amely 2021 szeptemberétől vált elérhetővé. Ez már korszerű formában, pontosabb menürendszerben tartalmazza a belső és külső szakmai anyagokat és a napi teendőkhöz szükséges hasznos linkeket (pl. szakértői névjegyzék, üzemanyag árak, jogerőnapár stb.). Célom és tervem, hogy a honlap folyamatosan fejlődjön, frissüljön és a feltöltött anyagok aktualizálása megtörténjen.

B) Szakmai kapcsolattartás más kollégiumokkal és a többi hivatásrenddel

A kollégiumvezető feladata, hogy az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében folyamatos szakmai kapcsolatot tartson, konzultációt kezdeményezzen a Kúria, a Fővárosi Ítéltábla és a kerületi bíróságok szakmai vezetőivel. Az együttműködésre ezen bíróságokkal mindenképpen törekszem.

A Kúriával való szakmai kapcsolattartás jelenleg elsősorban a joggyakorlat-elemző csoportokon keresztül valósul meg, amelyek felállításának tárgyköreire a kollégiumvezető is javaslatot tehet, és tagjai közé a kollégium is delegálhat tagokat. Ezen lehetőségekkel a jövőben is élni kívánok.

A Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégiumával szorosabb szakmai kapcsolat alakult ki az elmúlt években. A kollégiumvezetés nem egy esetben kezdeményezte olyan szakmai kérdések megtárgyalását akár önállóan, akár az ítéltábla felhívására, amelyekben a kialakult jogbizonytalanságok jelentős mértékben hozzájárultak a hatályon kívül helyezésekhez. Emellett az ítéltábla kollégiumvezetése rendszeres tematikus szakmai konzultációkat is biztosított, amelyek a járványhelyzet ellenére is folyamatosak voltak. Ezek keretében a Fővárosi Ítéltábla adott szakterületű tanácsának elnöke vagy bírása tájékoztatást adott a törvényszéki bírák részére az adott jogterület ítélezési gyakorlatában megjelenő ellentétes döntésekről, jogalkalmazási nehézségekről, a Fővárosi Ítéltábla szaktanácsa által helyesnek tartott gyakorlatról. Ennek folytatása mindenképpen támogatandó, szükség szerint kollégiumvezetőként a jogértelmezési kérdéseket felvetem vagy képzések lebonyolítására is teszek javaslatot.

Célom a Kúriával és a Fővárosi Ítéltáblával a megindult szakmai kapcsolatok rendszeressé tétele és elmélyítése. A Fővárosi Ítéltáblával történő szakmai kapcsolat az Elsőfokú Csoport ügyeinek problémái mellett az utóbbi időben kiterjedt a tanácselnöki értekezletek szakmai kérdéseire is, ezáltal kiszélesítve az egységes jogalkalmazás területét, amelyet folytatandó gyakorlatnak tartok.

Kitűzött célom, hogy a Fővárosi Törvényszék többi kollégiumvezetőjével is szorosan együttműködjek. Szakmai szempontból a Büntető Kollégiummal is vannak közös területek (pl. polgári jogi igény megítélése, gyorsított perek), amelyekben közös álláspont kialakítása szükséges. Még szorosabb együttműködésre és közös joggyakorlat kialakítására van azonban szükség a civilisztika területén működő társkollégiumokkal. A Gazdasági Kollégium, Munkaügyi Kollégium és Közigazgatási Kollégium esetében számos közös jogértelmezési kérdés merül fel, már például annak kapcsán is, hogy a törvényszékre benyújtott keresetlevél mely kollégium hatáskörébe tartozik, ugyanis mindegyik kollégiummal vannak határterületek. Az eljárási jog közös szabályai is igényelhetik a közös jogértelmezést. Emiatt a kollégiumvezetőkkel közvetlen és személyes szakmai kapcsolat kialakítására törekszem, szükség esetén egy-egy kérdés közös megvitatására is javaslatot teszek.

A többi hivatásrenddel a kapcsolat egyelőre – a tárgyalta ügyek jellegéből adódóan is – eseti jellegű. Célom ennek lehetőségeihez képesti fejlesztése.

6. Az időszerű ítélkezés elősegítésével kapcsolatos tervek

Az időszerűség javítása körében a már ismertetett adatok értelmében elsősorban az elsőfokú ügyek időszerűségére kell nagyobb figyelmet fordítani, így erre vonatkozó terveimet különösen az elsőfokú ügyszak vonatkozásában fogalmazom meg azzal, hogy a másodfokú ügyszakban az időszerűség szinten tartása szintén szükséges.

a) Az eljárások ésszerű időn belüli befejezésének akadályai

Az időszerűségi mutatók javításának előfeltétele, hogy pontosan tisztában legyünk azon körülményekkel, amelyek az ítélkezés időszerűségét hátrányosan befolyásolhatják. Az ezen körülmények kiküszöbölésére tett intézkedések vezethetnek oda, hogy az időszerűségi mutatók tovább javuljanak.

Az ítélkezés időszerűségére jelentős kihatással vannak az alábbi tényezők.

- a tényleges létszámhelyzet

A kollégium létszámhelyzetét jellemző adatokról már ejtettem szót, de az Elsőfokú Csoportot érintően kiemelten is megállapítható, hogy a bírói fluktuáció mindig is jelentős befolyást

gyakorolt a csoport létszámára. A bírói fluktuáció miatt az ügyek többszöri átosztására kell sort keríteni, ami legtöbbször hátrányosan hat a pertartamra, így az ítélezés időszerűségére is.

- az ügyek egyedi jellegzetességei

A korábbi években készített felmérések és számos igazgatási ellenőrzés, adatszolgáltatás tapasztalatai szerint az öt éven túl húzódó ügyek majdnem fele (kb. 45%-a) baleseti kártérítés és egészségügyi intézménnyel szembeni kártérítés (orvosi műhiba) iránti per, és csupán a fennmaradó rész oszlik meg a többi kötelmi, dologi és egyéb per között, amelyek közül egyébként a házastársi és élettársi vagyon megosztása iránti perek emelkednek ki. Mindezek alapján látható, hogy vannak olyan speciális ügýtípusok, amelyekben az eljárás maga is terjedelmes, a hosszadalmas bizonyításra és a jogvita bonyolultságára tekintettel eleve hosszabb ideig tart. Ebben az esetben az ügy elhúzódása nem az eljáró bírónak vagy egyéb körülménynek róható fel, hanem az ügy specialitásaiból következik. Ezen ügyekben a szakszerű, megalapozott befejezéséhez, a bizonyítás maradéktalan lefolytatásához hosszabb idő szükséges, így bár ezen perek időtartama hosszabb lesz, de gyors befejezés nem lehet elvárás a minőség rovására. Az időszerűség tehát szubjektív fogalom, és semmiképpen nem lehet azonos az ügy gyors, két vagy öt éven belüli befejezésével.

Az ügýtípus mellett előfordulhatnak egyéb körülmények, amelyek az eljárási szabályok megtartása mellett megnehezítik vagy ellehetetlenítik a hatékony pervezetést, az ügy gyors befejezését. Példaként említhetők a több tucat peres fél részvételével zajló perek, amelyekben kézbesítési nehézségek, a felek valamelyikének halála, az ingatlanok folyamatos átruházása súlyosan elnehezíti az érdemi tárgyalások megtartását, és így az ügy befejezését. Amennyiben nemzetközi elem (külföldi felek, külföldi jog alkalmazása) fordul elő egy ügyben, az szintén igen jelentős mértékben hátráltatja az ügy mielőbbi befejezését, a külföldi kézbesítés vagy a nemzetközi megkeresések teljesítésének hosszú ideje, esetleg hiánya okán. A polgári eljárásokban az ügy befejezését sok esetben maguk a felek gátolják meg perbeli magatartásukkal. A régi Pp. alapján indult ügyekben (az öt éven túlra elhúzódó ügyek szinte kivétel nélkül ilyenek) sok a keresetváltoztatás, a viszontkereset késői, nem szankcionálható előterjesztése.

- az érkező ügyek minősége és mennyisége

A Fővárosi Törvényszéken elsőfokon tárgyalta ügyek tekintetében figyelemmel kell lenni az érkező ügyek minőségében tapasztalható változásokra és a mennyiségi jellemzőkre is.

Egyrészt az elmondható, hogy a főváros speciális helyzete révén itt koncentrálódnak azok az ügyek, amelyek különösen nehéz megítélésű és sokszor nagy médiaérdeklődéssel kísért ügyek. Ismert, hogy a legtöbb bank, biztosító, cég, állami és közigazgatási szerv székhelye Budapesten található, továbbá itt van a legtöbb egészségügyi intézmény, önkormányzati szerv is. Ezek a körülmények az érkező ügyek mennyiségében és minőségében is szerepet játszanak, és ezen ügyek közül nagyobb számban kerülnek ki elhúzódásra hajlamos pertípusú ügyek.

Másrészt a közélet eseményei is igen nagy mértékben hatnak a Fővárosi Törvényszék Elsőfokú Csoportjába érkező ügyek minőségére és mennyiségére. E körben utalni kell azokra az ügyekre, amelyeknek soron kívüli tárgyalását jogszabály írja elő, és így a többi ügy tárgyalását hátráltatják. Idetartoznak az Infotv. alapján indított közérdekű adat kiadása iránti perek és a sajtó-helyreigazítás iránt indított perek. Ezek érkezése nem kiszámítható módon és nem egyenletesen történik, hanem időszakonként akár tömegesen is indulhatnak, és soronkívülségükkel az egyéb pereket háttérbe szoríthatják.

- a szakértői bizonyítás nehézségei

A fentiek mellett a szakértői bizonyítás folyamata akadályozza meg leginkább az ügyek ésszerű időn belül történő befejezését. A fent hivatkozott tapasztalatok szerint az öt éven túl folyamatban lévő ügyek legnagyobb része baleseti kártérítés és orvosi műhiba per, továbbá az élettársi és házastársi vagyonszétválás megszüntetése, amely ügycsoportokban fokozottan jelentkeznek a szakértői bizonyítással kapcsolatos problémák. Ezen ügyek jellemzően több szakterülettel érintettek, így az ügyekben több szakértő, szakkonzultáns kirendelése is szükségessé válik. Az öt éven túl folyamatban lévő ügyek folyamatos, egyedi igazgatási ellenőrzéséből az a következtetés vonható le, hogy a szakértői bizonyítás – elsősorban a szakértői intézetek igen jelentős késedelmek miatt – akár több évvel is elhúzhatja az eljárás befejezését. A szakértői intézetekkel szemben alkalmazott kényszerítő eszközök a gyakorlati tapasztalatok szerint már nem jelentenek elegendő visszatartó erőt ahhoz, hogy a szakértők határidőben teljesítsék kötelezettségüket. A jogkövetkezmények alkalmazása gyakran ahhoz vezet, hogy a szakértői intézet a későbbiek során – leterheltségére hivatkozással – kéri a kirendelés alóli felmentését. A sokszor speciális orvosi szakterületekre vonatkozóan pedig alig áll rendelkezésre egy-két kirendelhető szakértő, így a bírók a várható késedelmek ellenére sok esetben szakértői intézetet kényszerülnek kirendelni.

- közbenső ítélet meghozatala

A törvényszéki elsőfokú perek egyes ügýtípusaiban tipikusnak mondható a közbenső ítélet meghozatala (egészségügyi intézményekkel szembeni kártérítési perek, baleseti kártérítés, közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perek, élettársi vagyonszétválás megosztása iránti perek). Ha a bíróság a keresettel érvényesített jog fennállása körében közbenső ítéletet hoz, ebben az esetben a Pp. alapján a tárgyalás a követelés összegére csak a közbenső ítélet jogerőre emelkedése után folytatható. Így a másodfokú eljárás teljes időtartama beleszámít az eljárás időtartamába, ami szintén pertartamot növelő tényező, még annak ellenére is, hogy a Fővárosi Ítéltábla időszerűségi mutatói az utóbbi pár évben rengeteget javultak.

- a felhalmozott hátralék mennyisége és minősége

Az eljárások ésszerű időn belüli befejezését nehezíti a hosszú időn keresztül felhalmozódott hátralék mennyisége és minősége is. Megállapítható, hogy a jelenleg öt éven túl folyamatban lévő ügyek mindegyike a régi Pp. hatálya alatt indult, és a két éven túli ügyek zöme is ebbe a kategóriába tartozik. Így a felek perelhúzó magatartását megakadályozó, hatékony törvényi

eszközök is szűkösebben állnak rendelkezésre. Ráadásul ezen ügyek szinte mindegyikében tanácsváltás vagy átosztás nélkül a bíró személyében változás történt. Nem ritka ezen ügyekben a hatályon kívül helyezést követően megismételt eljárás sem. Az a tény, hogy a bírónak nagy mennyiségben és arányban kell elnehezült, bonyolult megítélésű ügyekkel foglalkozniuk, szintén nehezíti az ügyek ésszerű időn belüli befejezését, miután egy ilyen ügyre való felkészülés jóval nagyobb időráfordítást igényel.

b) Célok és feladatok a pertartam szükségtelen elhúzódásának megakadályozására

Az elmúlt években számos célvizsgálat és ezek eredményeképpen igazgatási intézkedés célozta az ügyek időszerű befejezésének elősegítését. Ezek külön ismertetése nélkül előre bocsátom, hogy az eddig rendelkezésre álló tapasztalatok hasznosítása a továbbiakban is szükséges, az elöregedett ügyek tárgyalását és befejezését támogató intézkedések és a szoros vezetői ellenőrzés fenntartása elengedhetetlen. Ezeken túlmenően azonban az ügyek szükségtelen elhúzódásának megakadályozás érdekében az alábbi területeken való beavatkozást tartom kiemelkedően fontosnak.

- a működő tanácsok számának az ügyforgalomhoz való igazítása

A működő és tárgyaló tanácsok számának folyamatos követése és a személyi változások rutinszerű kezelése a kollégiumvezetés feladata. Egyfelől törekedni kell arra, hogy az ügyek vitelében ne okozzon fennakadást egy-egy bírói hely megüresedése, az ügyek átosztása haladéktalanul és a lehető legracionálisabb módon történjen meg. Ez a cél vezetett eddigi vezetői munkám során is, ezt továbbra is fontosnak tartom. Másrészt a megüresedő álláshelyekre a pályázat kiírására a kollégiumvezetőnek a szükségeshez képest előterjesztést kell tennie, és a pályázat elbírálásáig elsősorban a belső erőforrások átcsoportosításával, az ügyek átosztásával vagy végső soron kirendelés kezdeményezésével kell megoldást találnia.

- az igazságügyi alkalmazottak létszámának a bírói létszámhoz igazítása

A bírók létszáma mellett különös figyelmet kell fordítani a titkárok, ügyintézők és tisztviselők létszámára is, akiknek utánpótlásáról a kollégiumvezetésnek folyamatosan gondoskodnia kell. A bírósági titkárok perkivonattal, a kereseti és viszontkereseti kérelmek összegzésével érdemben is segíteni tudják a hosszabb pertartamú ügyekben a tárgyalásra, ítélelhozatalra történő felkészülést. Az ügyintézői segítség elsősorban a kurrenciális feladatok átvételével tudja növelni az elöregedett ügyekre fordítható időt. A tisztviselői kar pedig a bírói utasítások naprakész teljesítésével tudja biztosítani, hogy tárgyalások érdemben megtarthatók legyenek. A kiesett igazságügyi alkalmazottak pótlására a kollégiumvezetésnek új felvétellel és az új munkatársak betanításának biztosításával folyamatosan törekednie kell.

- az elöregedő ügyek folyamatos monitoringja

Az elöregedő ügyek ellenőrzése akkor lehet igazán hatékony, ha nem csupán a formális ellenőrzésre (az ügyek pertartama, határnapok kitűzése, ügyintézési határidők betartása) szorítkozik, hanem annak vizsgálatára, hogy az ügyekben tényleges érdemi előrehaladás

történik-e, az eljárás jogszabályoknak megfelelő mederben tartása megvalósul-e. A törvényszéki ügyek nemcsak pertárgyértéküknél fogva, hanem tárgyi súlyuk miatt is kiemelkedőek, ezért egyedibb ellenőrzést és elbírálást kívánnak. Ténylegesen annak van jelentősége, hogy az ügyek ok nélküli elhúzódsát megakadályozzuk, nem elegendő csupán önmagában a pertartam hosszúságára koncentrálni. Az igazgatási vezetőnek akkor van feladata, ha azt tapasztalja, hogy az adott helyzetben és körülményekhez igazodva az ügyek mihamarabbi befejezését célzó intézkedés tud tenni. Ebben az eszköztár igen széles, a titkári és ügyintézői segítségen keresztül a szignálási könnyítésen át a tárgyalások eltérő rend szerinti kitűzésének engedélyezéséig sok mindent magában foglalhat. Ebben általános, több évre szóló teendők nem fogalmazhatók meg, az adott célt szem előtt tartva kell rugalmasan intézkedéseket tenni. A jelenlegi helyzetben a már meglévő kedvező tendenciák folytatása a cél.

Álláspontom szerint jelenleg az Elsőfokú Csoportban a vezetés és a munka megszervezése körében hirtelen, jelentős beavatkozásra, változtatásra nincs szükség. A bírói munkateher csökkenése és a stabilan működő kollégiumvezetés elmúlt évekbeli tevékenysége együttesen olyan kedvező folyamatokat indított el az elsőfokú ügyszakban, hogy ezen eredmények megőrzésével és továbbvitelével az időszerűség további javulása várható. A jelenleg fennálló átlagos folyamatban lévő ügymennyiség az üres bírói állások betöltésével hatékonyan és időszerűen kezelhető, így az időszerűségi mutatók további javítása prognosztizálható.

Összefoglalóan az időszerűség körében az elsőfokú ügyszakban fokozott figyelmet kívánok fordítani az alábbi célok elérésére:

- az öt éven túli ügyek számának csökkentése továbbra is folytatódjon,
- a három éven túli ügyek kategóriájában az ügyek számának csökkenése folyamatos legyen,
- az ügyek két éven túlivá válásának megelőzése érdekében a szükséges szakmai támogatás és igazgatási ellenőrzés megvalósuljon.

A másodfokú ügyszak tekintetében kiemelt figyelmet kívánok fordítani az alábbi célok és feladatok megvalósítására:

- a másodfokú felülbírálat továbbra is gyorsan és magas szakmai színvonalon történjen,
- a befejezések számának az érkezett ügyek számához viszonyított szinten tartása megvalósuljon,
- a soronkívüli ügyek intézésére különös figyelem forduljon.

7. A Fővárosi Törvényszék más szervezeti egységeivel való együttműködésre vonatkozó tervek

Kollégiumvezetőként az egyéb szervezeti egységek közül kiemelkedően fontosnak tartom az oktatások, képzések megszervezéséért felelős **Oktatási Csoporttal** való együttműködést. A Fővárosi Törvényszéken a képzések megszervezése elsősorban az oktatásfelelős feladata, de a kollégiumvezetés szoros együttműködése elengedhetetlen. A kollégiumvezető elsősorban az ítélkezés megalapozottságának biztosítása és a szakmai önképzés elősegítésének feladatai útján tud bekapcsolódni az oktatások, képzések rendszerébe. A kollégiumvezető az oktatásfelelős által szervezett képzések hatékonyságát nagymértékben elősegítheti egyrészt olyan témák jelzésével, amelyekben kívánatos lenne oktatások megszervezése, másrészt pedig az oktatók személyére történő javaslattétellel, vagy az oktatásban való aktív részvétellel. Az oktatásfelelőssel kialakult szoros együttműködés gyakorlatának fenntartása, és lehetőség szerint további fejlesztése a célom.

A szakmai önképzésről az ítélkezés megalapozottsága kapcsán már részletesen szót ejtettem, amelynek támogatása egyik célkitűzésem. A szakmai konzultációk, a szakmai segédanyagok, a jogszabályváltozásokról, bírósági határozatokról szóló tájékoztatások és a szakmai értekezletek mind-mind lehetőséget jelentenek a szakmai önképzésre. Emellett a kifejezetten támogatni kívánom a bírák központi képzéseken való részvételét, valamint a Kúriára és az ítélőtáblára történő időszakos szakmai kirendeléseket, amelyek szintén fontos eszközt jelentenek a szakmai fejlődéshez. A szakmai információk honlapon történő rögzítése pedig lehetővé teszi azok utólagos visszakereshetőségét is.

A képzések kapcsán szót kell még ejteni az új generáció, a fogalmazók képzéséről. A fogalmazói tanulókörök vezetésében a kollégium igazgatási vezetői – így magam is – évek óta aktív szerepet vállalnak, és ez kiemelt célom továbbra is. Elengedhetetlenül fontosnak tartom ugyanis a leendő bírák szakmai képzését, de ezentúl a hivatásszeretet és a bírói viselkedés, szemlélet átadását is. A fogalmazók képzése kapcsán annak is nagy jelentősége van, hogy megfelelő instruktorként bíró mellett képezhessék magukat, ennek biztosítása szintén a kollégiumvezetés vállalt feladata.

A jó szakmai kapcsolat fenntartása mindenképpen indokolt a jogi segítségnyújtás rendszerét és az ügyfelek jogérvényesítési lehetőségét segítő **Információs Szolgálattal**, valamint a szükséges információk ügyfelekhez való eljuttatásában közreműködő **Sajtóosztállyal**. A kollégiumvezetés mindkettővel kitűnő szakmai kapcsolatot ápol, így célom ennek további megőrzése. Az ügyfeleknek szóló szakmai anyagok kidolgozásában és az ügyfélszolgálat egyedi szakmai kérdéseinek megválaszolásában kollégiumvezetőként is szívesen részt veszek.

A 2016. január 1. napjától bevezetett elektronikus kapcsolattartás az ügyfelek számára a bírósághoz való hozzáférést megkönnyítette, azonban az egész bírósági szervezetet új kihívások elé állította. A fejlődés azóta is folyamatos, a 2020. január 1. napjától bevezetett ÍTR és ÜIR rendszer mára arra is lehetőséget biztosít, hogy otthonról lehessen akár bíróként, akár ügyfélként e-aktát lapozgatni. ÜKE kapcsolattartóként személyesen a kezdetektől aktívan

részt vettem és részt veszek a bírák és igazságügyi alkalmazottak folyamatos képzésében, oktatásában. Mivel a már működő rendszer folyamatos fejlesztés alatt áll, az új funkciók tekintetében a folyamatos tájékoztatás és gyakorlati képzés elengedhetetlen. Ezzel kapcsolatban az **Informatikai Főosztállyal** való jó szakmai kapcsolatok fenntartása kitűzött célom. A jövőben is feltett szándékom a felmerülő problémák folyamatos figyelemmel kísérése és az újdonságokról való tájékoztatásokban való közreműködés.

8. Együttműködés az Országos Bírósági Hivatallal

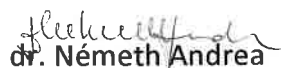
Az OBH és a Polgári Kollégium között eddig is jó szakmai kapcsolat állt fenn azokon a területeken, amelyekben az együttműködés lehetséges volt. A jogszabályok véleményezésébe a kollégium tagjai a polgári jogot érintő területeken bekapcsolódtak, a jogszabály módosítására irányuló jelzéseinkkel, javaslatainkkal pedig mindig fordulhattunk az OBH illetékes főosztálya felé. Ugyanez az együttműködés volt jellemző az elektronikus kapcsolattartás bevezetésével felmerülő gyakorlati, informatikai kérdések, fejlesztések kapcsán is. Kollégiumvezetőként arra kívánok törekedni, hogy a jó kapcsolatok és az együttműködés továbbra is megmaradjanak, és amennyiben lehetséges, szélesebb területet érintsenek.

ZÁRÓ GONDOLATOK

Kollégiumvezetővé való kinevezésem esetén szeretném folytatni a korábbi vezetői tapasztalataimra épített munkát, ezúttal az egész kollégium érdekében és javára. Célom, hogy a kollégium tagjaival és az igazgatási vezetőkkel együttműködve segítsen az időszerű és szakmailag kimagasló minőségű ítélezést, és ezzel – az ügyfelek megelégedésére is – előmozdítsam a Fővárosi Törvényszék szakmai elismertségének további növekedését.

Kérem Tisztelt Kollégáimat pályázatom támogatására, és Tisztelt Elnök Urat kollégiumvezetővé való kinevezésemre.

Budapest, 2022. január 5.

Dr. Németh Andrea